Bilinmeyen

İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN

DÜNYASI

38

250 TL. (KDV dahil)

Hipnozun şaşırtıcı gücü

Define sırrını ele vermiyor

Bilim normalötesinin peşinde

Uzaylılar çiftlikte ne aradı ?

"Biraz sonra öleceğim"

KARACAN

Bilinmeyen
İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN
DÜNYASI

İçindekiler

	Sayfa
"BİRAZ SONRA ÖLECEĞİM"	889
Welsh Üçgeni **UZAYLILAR ÇİFTLİKTE NE ARADI?**	893
Hipnozun şaşırtıcı gücü **İYİLEŞMEK İSTEYEN İYİLEŞİR**	897
Mary Celeste **MARY CELESTE GEMİSİNİN GİZEMİ**	900
Oak Adası **DEFİNE SIRRINI ELE VERMİYOR**	904
Fizikötesi ve Parapsikoloji **BİLİM NORMALÖTESİNİN PEŞİNDE**	908

Gelecek sayıda

Peri fotoğrafları
Masal olarak bilinen perilerin fotoğrafları çekildi.
Sayfa: 913

Dünya yapısı uçandaireler
Dünya'da gizlenen bir uçandaire endüstrisi mi var?
Sayfa: 924

Okuyucu mektupları

"Dileğim gerçekleşti"

1981 yılıydı. Okulumuzun düzenlediği bir gezi ile İstanbul'a gitmiştik. Ayasofya'yı gezerken öğretmenimiz bir sütun gösterdi. Bu sütunun yerden bir metre yüksek bir yerinde ufak, sarımsı bir oyuk vardı. Öğretmenimiz, bu oyuğa el sürüp bir dilekte bulunursak, dileğimizin olacağını söyledi. Bunun üzerine, bir dilekte bulunup bisiklet istedim.

Geziden bir hafta sonra, babam yeni olduğu halde bozuk olan bisikletimi yaptırdı. Böylece, bisiklet dileğim gerçekleşti. Fakat, bir müddet sonra böyle bir dilekte bulunduğumu aileme söyledim. Kısa bir süre sonra bisikletim hurdahaş oldu. Acaba, dileğimi saklı tutmadığım için mi bisikletimi kaybettim?

F. Canova
Atatürk Cad. No: 97
Arifiye-Sakarya

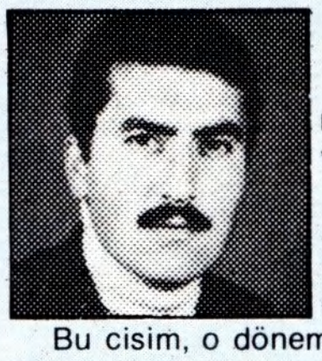

Aksaray olayları gerçekti

Niğde Aksaray uçandaire olayları zamanında, Bor Yem Fabrikası'ndan Aksaray'a kamyonla yem taşıyordum. 2 Ocak 1982 günü, saat 13.00'te portakal renkli bir cisimle karşılaştık. Aksaray'a giriyorduk. Yanımda şoför Süleyman da vardı. Cisim metalik ışıklar saçarak, zikzaklar çiziyordu. Son derece net olarak gördük.

Bu cisim, o dönemde açıklandığı gibi Sirius yıldızı falan olamaz. Çünkü, yıldızların görünümü son derece farklı. Bu cisim onlara hiç benzemiyordu. Gözümüzle gördük. Öyleyse, bazı gerçekler neden saklanıyor? Yoksa, halkın endişeye kapılmaması mı amaçlanıyor?

Abdullah Özcan
Sokubaşı Mah. Bucak Çıkmazı
No: 33/B Bor-Niğde

Bilinmeyen'den her hafta bedava bilgisayar

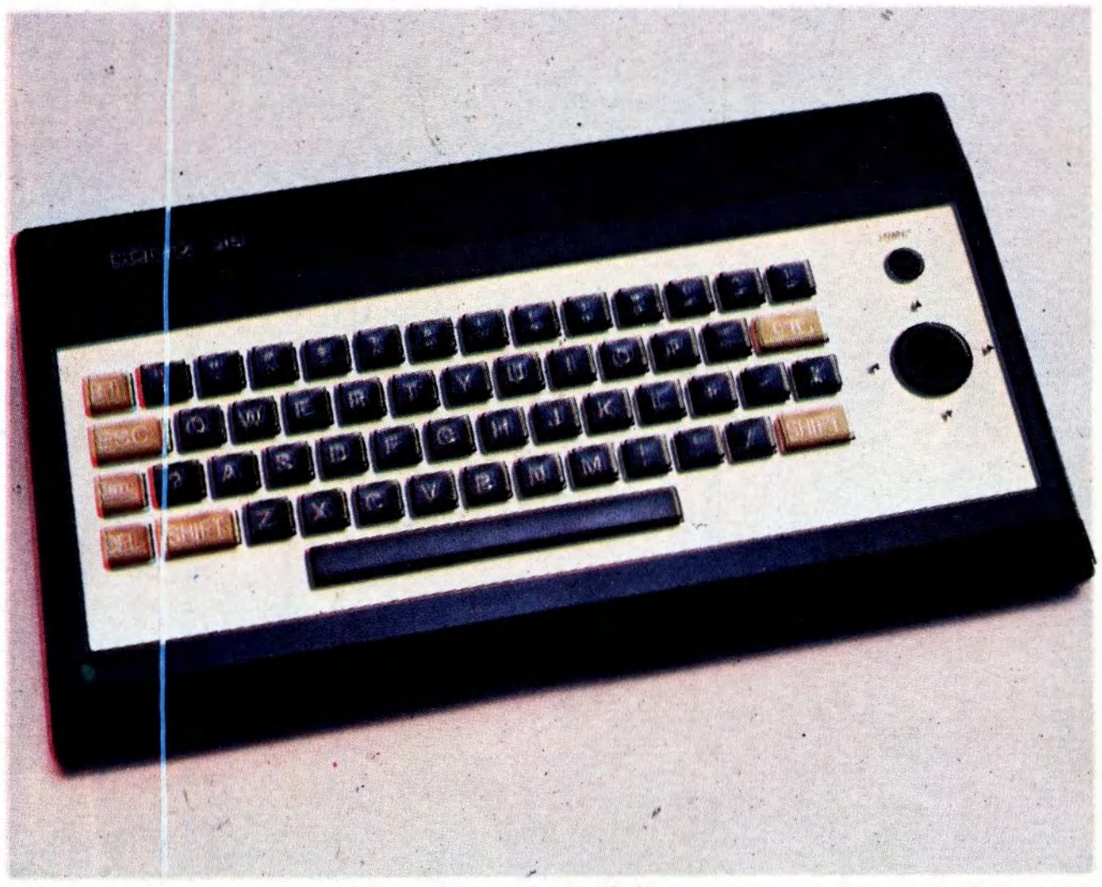

Bilinmeyen okurlarına bilgisayar vermeye devam ediyor. COMX 35 ailenin tüm fertlerinin yararlanabileceği zeki ve yaratıcı bir bilgisayardır. Herkes tarafından kolaylıkla kullanılabilir. Öğretici olduğu kadar eğlendiricidir. Ev bütçesini yapar, ailenin banka hesabını kontrol eder. En basit oyunlardan zekâ düzeyini yükselten oyunlara kadar çok zengin oyun programları vardır.

NASIL KATILACAKSINIZ

Aşağıdaki kuponu 1 Ekim 1985 Salı günü elimize geçecek şekilde adresimize gönderin. Yapılacak çekilişte kazanan okurumuzun adını 43. sayımızda açıklayacağız.

BİLİNMEYEN
COMX 35
bilgisayar çekilişi 5
Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul

ADI-SOYADI: .....
MESLEK: .....
YAŞI: .....
ADRES: .....
.....

5. ÇEKİLİŞ

SORD M-5 KAZANAN DOKUZUNCU OKURUMUZ ABONELERİMİZDEN ŞAHİN KONUK

BİLİNMEYEN SORD M-5 bilgisayar çekilişlerinden dokuzuncusu 28 Ağustos Çarşamba günü yapıldı. PTT Bakım Müdürlüğü Santral Teknisyeni Çorlu-Tekirdağ'dan Şahin Konuk, SORD M-5 bilgisayar kazanan dokuzuncu okurumuz oldu.

BİLİNMEYEN ■ Cilt: 4 ■ Sayı: 38 ■ Fiyatı: 250 TL. (KDV dahil) Kıbrıs'ta 330 TL.

KARACAN YAYINLARI A.Ş. adına sahibi: ALİ KARACAN ■ YÜRÜTME KURULU: ALİ SAYDAM ■ ENGİN KÖSEBAY ■ OĞUZ DEMİRCİOĞLU ■ ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU
YAZI İŞLERİ: Genel Yayın Yönetmeni: ALİ SAYDAM ■ Yazı İşleri Müdürü: FAİK AKIN ■ Yazı İşleri Müdür Yardımcıları: ERCAN ALTAZLI (Teknik Hazırlık), SAİT AĞLARCI (Redaksiyon ve Araştırma) ■ YAYIN KURULU: Ata Nirun, Cem Çobanlı, Prof. A.J. Ellison, Dr. J.Allen Hynek, Brian Inglish, Colin Wilson ■ Ankara Temsilcisi: ÖNDER ŞENYAPILI ■ İzmir Temsilcisi: ERKAN SEVİNÇ
İDARE: Genel Koordinatör: OĞUZ DEMİRCİOĞLU ■ Mali Koordinatör: ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU ■ İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: ESER NOYAN ■ Satış Müdürü: DÜNDAR İNCESU
TEKNİK: Art Direktör: ERTAN GÖKEMRE ■ Teknik Müdür: NURETTİN ÖZAKSEL ■ Teknik Müdür Yardımcısı: M. SABİT UÇUK ■ Düzelti Servisi Şefi: SERRA TUZUN ■ Dizgi-Pikaj-Montaj: KARACAN YAYINLARI ■ Renk ayrımı: ORBİS-LONDRA, ÇALİ GRAFİK-İSTANBUL ■ Baskı: HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL ■ Adres: BİLİNMEYEN, Basın Sarayı Cağaloğlu/İstanbul. P.K. 1134 Sirkeci/İstanbul. Tel: 527 00 34 - 526 69 00 Telex: 23360 ■ Ankara Bürosu: Tunus Cad. 6/4 Bakanlıklar/ANKARA Tel: 18 20 15 Telex: 42512 MİLT TR ■ İzmir Bürosu: 1379 Sok. 59/215 Alsancak/İZMİR Tel: 13 73 91 Telex: 52651 MİLT TR ■ Abone yıllık (52 sayı) 9.500 TL, 6 aylık 5.000 TL. ■ Posta ücretleri yayınevimize aittir. (Abone ücretleri posta havalesiyle gönderilebileceği gibi İş Bankası Cağaloğlu/İstanbul Şubesi nezdindeki 20 no'lu hesabımıza yatırılabilir).

© Copyright: Orbis Publishing Ltd. London, England ■ Türkiye'de yayın hakkı: KARACAN YAYINLARI

Geleceği görenler var

"Biraz sonra öleceğim,,

Bazı insanlar, kendilerinin ya da başkalarının geleceğini önceden görüyorlar. Bu durum, belki de bilinmeyen bir mekanizmanın belirtisidir. Aşağıdaki yazıda Halûk Egemen Sarıkaya bu konuyu birçok örnekle birlikte ele alıyor.

HEMEN HERKES geceleyin bir veya birkaç rüya görür. Bunların bazıları hatırlanır, diğer bazıları ise güçlükle hatırlanır. Fakat bazı rüyalar da vardır ki, bunlar, sanki unutulmayacak bir filmin sahneleri gibi tüm canlılıkları ile zihne işlenir. İşte, genellikle bu tür rüyalar, günlük yaşamda gerçekleşecek olan bir olayın habercisi rüyalardır.

Yine pek çok insanın tanık olduğu bir geleceği bilme, hissetme olayı vardır ki, bu bazen *"içe doğuş"* ve bazen de *"malum olma"* şeklinde ifade edilen bir haldir. O sırada düşünülen kişi ile karşı karşıya gelmek, olacak bir şeyi hissederek önceden söylemek buna örnek olabilir.

Öte yandan, tüm ermişlerde gözlemlenmiş bir keramet türü de, çok sonraları olacak olayları çeşitli şekillerde belirtmiş olmalarıdır. Çoğunlukla bu kehanetlerinde, değişik simgeler kullanırlar. Kehanetlerini ya bir şiir içine gizemli bir şekilde gizlerler, ki çok sonraları çözümlenir, ya da sembolik tanımlarla belirtirler ki onlar da, o olay gerçekleşirken ortaya çıkar.

Geleceği bilmenin biçim ve türleri çok sayıdadır ve bunların çoğu kendiliğinden ortaya çıkarlar, yani istemli bir zorlama ile olağanüstüne yaklaşma pek mümkün olmaz. Öyleyse, aşağıda örneklerini vereceğimiz bazı geleceği bilme türlerindeki gizemli olaylar, hangi bilinmeyen güçler tarafından düzenlenmekte ve bildirilmektedir?..

Tarikat-ı Âliye şeyhlerinden Müştak Dede, 1848 yılında basılan divanında Ankara'nın (üstte) 1921 yılında başkent olacağına dair bir kehanette bulunmuştu.

"Öleceğimi hissediyorum"

31 Ekim 1980 tarihli gazetelerde bir adamın öleceğini bilmesi ile ilgili bir haber vardı. Gerçekten de Denizli'den İzmir'e giden bir otobüste yolculuk yapan **Mehmet Cerit**: *"Öleceğimi hissediyorum!"* dedikten yarım saat sonra can verdi. Yolcuların verdikleri bilgiye göre, Mehmet Cerit: *"Ben öleceğimi hissediyorum. Ölüm şu anda yakınımda, ama kimse korkmasın!"* dedi. Mehmet Cerit'in bu sözleri araç içindeki yolcular arasında şaşkınlık yarattı. Hatta bazıları güldüler. Koltuğuna oturduktan sonra başını arkaya yasladı ve birkaç dakika sonra da hiç sesi çıkmaz oldu. Öldüğü ise ancak Sarayköy'de anlaşıldı.

Ölüm tarihini yazdı

Çok çeşitli kerametler göstermiş olan Anadolu velilerinin birçoğu da, ölecekleri tarihi bildirmekle ünlüdürler. Bunlardan biri olan **Bihişti Efendi**'nin ölümünü bildirmesi olayını, **Evliya Çelebi** şöyle anlatmaktadır: *"Çorlu'daki ziyaret yerlerinden biri de, Bihişti Efendi'nin kabridir. Bihişti Efendi, kabir taşına, vefatından altı gün önce kendi yazısıyla ölüm tarihini yazmakla ün yapmıştır."*

"Biraz sonra öleceğim..."

21 Nisan 1983 gününün gazetelerinde, ilginç bir ölüm haberi vardı: "Yalova'dan İstanbul'a dün 06.10 seferini yapan *Dolmabahçe* vapurunun yolcuları, değişik bir ölüm olayına tanık oldular. Vapurun hareketinden yaklaşık 15 dakika kadar sonra, eşiyle birlikte çaylarını yudumlayıp, yanındakilerle sohbet eden emekli memur **Eyüp Öğe** (56), elindeki çayını yarım bırakarak birden ayağa kalktı. Kendisini bir dakika dinlemelerini yolculardan rica ederek: *'Ben biraz sonra öleceğim. Herkes hakkını helal etsin. Rahatsız ettiğim için özür dilerim'* dedi ve yerine oturarak öldü. Yolcular, önce adamın öldüğüne inanmadılar. Olayı sinir nöbeti olarak değerlendirip ciddiye almadılar. Ancak, yaşanan gerçek karşısında uzun süre şaşkınlıklarını gideremediler.

Beni köyüme gömün...

11Nisan 1983 tarihinde Zonguldak'ta bir maden ocağında meydana gelen ve 9 kişinin ölümüne yol açan grizu patlamasında hayatını kaybeden **İbrahim Acun** isimli işçinin, bir gün önce, ocakta çıkan yangın üzerine, arkadaşlarına: *"Bugün eve dönemeyeceğim gibime geliyor. Eğer başıma bir iş gelirse beni Öğrencik köyüne gömün"* dediği biliniyor. Gerçekten de o gün ölen 9 kişinin arasında İbrahim Acun da vardı.

Helalleşip birlikte öldüler...

11 Mart 1964 tarihli bir gazete haberinde, Silifke'nin Atik mahallesinde oturan 72 yaşındaki **Ali Özkaya** ile, 62 yaşındaki eşi **Emine**'nin, ecellerinin geldiğini söyleyerek, çevredekilerle helalleştiklerini ve sabaha karşı da birlikte ölmüş olarak bulundukları yer aldı.

"Yarın saat 10'da öleceğim"

6 Ağustos 1965 tarihli bir gazetede, Eskişehir'deki Şeker Mahallesi'nde oturan, **Bahriye Hoşcan** adındaki bir genç kızın, kalp romatizmasından yatarken, beyazlar giyinmiş bir şahsın kendisine görünmesinden sonra: *"Yarın sabah saat 10'da ben öleceğim"* dedi-

ğine ve gerçekten de belirttiği saatte öldüğüne ilişkin bir haber yer aldı.

Ankara başkent olacaktır...

Atatürk'ün, Ankara'yı, Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti yapma kararının, çok önemli bir esasa dayandığı sanılıyor. Belirtildiğine göre, bir gün Atatürk, çevresindekilere, bu kararın nedenini sormuş, hiç kimse yeterli cevap veremeyince, kendisi de tam bir açıklama yapmaktan kaçınmıştı.

Bu konuya ilişkin ilginç bir kehanet olayı, Tarikat-ı Âliye şeyhlerinden **Müştak Dede**'nin 1848 yılında basılan divanında yer alan bir şiirle ilgilidir. Bu şiirde, 1921 yılında Ankara'nın başkent olacağına dair kehanette bulunulmuştur. Müştak Dede'nin Sufi geleneğine uygun olarak, kehanetini şifreli bir şekilde içine yerleştirdiği şiirinin 1, 3, 5 ve 7. mısralarında sırasıyla, Arapça *'elif, nun, kaf, re, he'* harfleri vurgulanıyor.

Bu harfler, eski yazıyla A-N-K-R-H'yı, yani Ankara'yı belirler. Şiirin ikinci mısrasında, belirtilen bu yerin başkent olacağı, yedinci mısrada da bunun hay-u hu ile, yani Kurtuluş Savaşı kastedilerek, gürültü patırtıyla gerçekleşeceği ima ediliyor. Üstelik, ebcet sayı hesabıyla birinci mısranın açılımı yapıldığında, Hicri 1341 tarihi, yani 1921 yılı ortaya çıkıyor. Ayrıca, başkent olacak yerin Ankara olduğu hususu, dokuzuncu mısrada geçen, **Sultan Hacı Bayram Veli**'ye ilişkin ifadeyle de açıklanmış olmaktadır: Çünkü, Hacı Bayram Veli'nin türbesi, Ankara'da bulunuyor.

Felâketleri hissediyor...

Bazı olayları önceden hisseden hassas tabiatlı kişiler vardır. Bunların birisi de İstanbul'da yaşayan **Ziya Ok**'tur. Dünyanın herhangi bir bölgesinde meydana gelecek büyük bir felaket öncesinde, sıkıntı verici haller geçiren Ok, duyduğu rahatsızlığın derecesine göre, felaketin mahiyeti ile şiddetini de bilebiliyordu. 1960 yılında Fas'ta meydana gelen Agadir depreminden on gün önce de böyle bir rahatsızlık geçirdi. O sırada yanında bulunan kişilerin ifadesine göre, titremeye başladı. Yüzü kıpkırmızı kesildi. Ok, çok büyük bir deprem olacağına ve çok sayıda kişinin öleceğine dair kehanette bulundu, ancak yerini bilemedi.

"Bana malum oluyor"

Türk Halk Müziği'nin tanınmış sanatçılarından **Gülcan Sevim Bilgin** de, sürekli olarak "haberci rüyalar" gören hassas bir kişidir. Kendisi bu yeteneği hakkında şunları söylüyor: *"Benim altıncı hissim çok kuvvetlidir. Önemli olaylar, ben görmek istemesem de bana malum oluyor. Soyumuzda ermiş kişiler var, belki bunun bir etkisi olabilir. Olacak önemli olayları, aşağı yukarı tam olarak rüyamda görebiliyorum. Bugüne kadar hiç yanılmadım. Her şeyi, nasıl olacaksa, o şekilde görebiliyorum.*

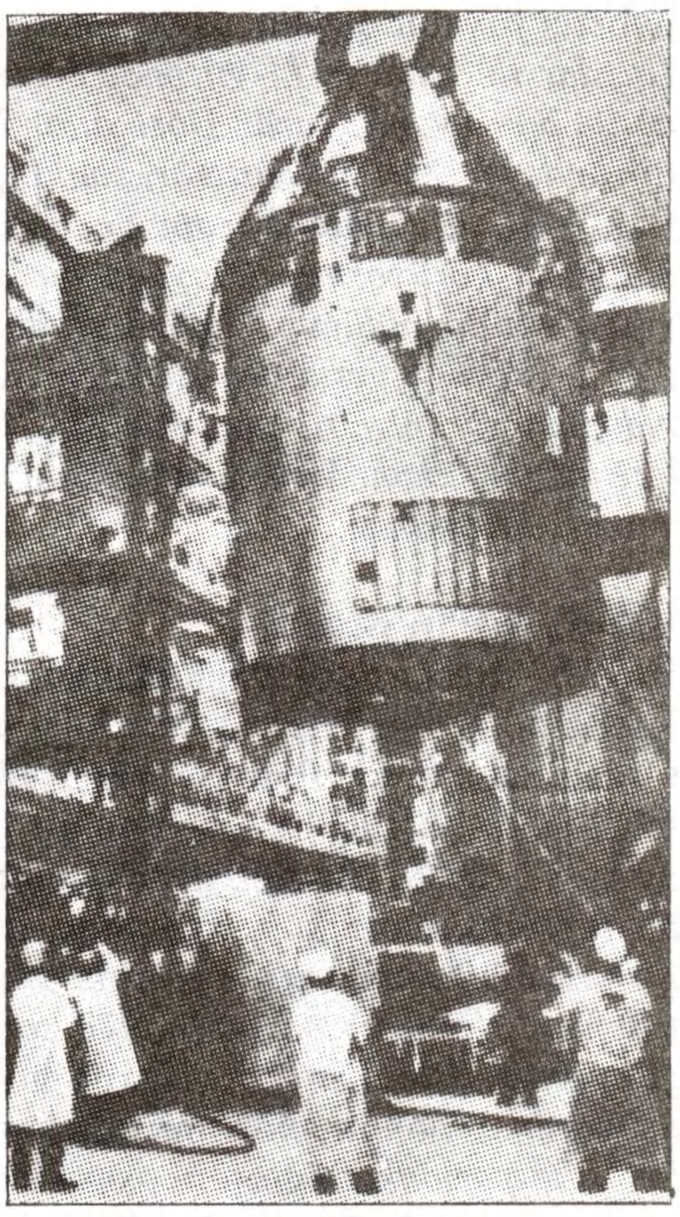

Geçen yüzyılın başlarında, Fransız romancısı Jules Verne'nin 'Aya Seyahat' adlı kitabı, Apollo 11'in Ay'a inişinin tüm ayrıntılarını veren bir kehanet romanıydı (üstte).

Ayrıca görmek istediğim şeylere de, rüyamda aynen bir film seyreder gibi tanık oluyorum. 27 Mayıs, 12 Eylül ve bir süre önce İtalya'da meydana gelen deprem de rüyamda önceden gördüğüm önemli olaylar arasında yer alıyor. Bunların içinde beni en fazla etkileyen de, İtalya'daki deprem oldu. Radyoya ilk girişimi de rüyamda görmüştüm, İmtihan kurulunda kaç kişi var, neler sorulacak, hatta okuyacağım türkü de dahil, tüm ayrıntıları ile gördüm. Ne gördüysem hepsi de gerçekleşti. Tabii ben de sınavı kazandım!"

Ölümünü rüyasında gördü...

1972 yılında, henüz 18 yaşında genç bir delikanlı olan **Ahmet Fehmi Karadağ,** o yıl içinde gördüğü bir rüya üzerine, öleceğini anlamıştı. Hemen o yıl babası ile Hacca giden Ahmet Karadağ, dönüşünde Karacaahmet mezarlığında gömüleceği mezar yerini seçip, şunları söyledi: *"Mezarımın çevresinde, Karacaahmet'e gelen herkese, ziyaretçiye, yoksula bayram yemeği veriniz."* Bu dileğini belirttikten kısa bir zaman sonra, Ahmet Karadağ, bir trafik kazası sonucu öldü ve seçtiği mezara gömüldü. Her yıl ölüm yıldönümünde ise vasiyeti yerine getirilerek, çok sayıda yoksula ve ziyaretçiye yemek dağıtılıyor.

Nostradamus, 2000 yılına kadar olacak olayları yüzyıllar önce tüm ayrıntılarıyla, ünlü kehanet dizelerinde açıklamıştı. 1999'da kıyamet benzeri olaylardan bahsetti (altta).

Rüyaya giren göl faciası

1984 yılının temmuz ayı içinde, Kırşehir'in Hirfanlı Barajı'nda bir aile faciası meydana geldi. **Usta** ailesinin, dört ferdi bu kazada can verdi. Piknik yapmak için bir sandala binen aile, Hirfanlı baraj gölündeki gezilerinden dönerken, aşırı dalgalı gölde dengelerini kaybedip, sandalla alabora oldular. Bu kazada Usta ailesinden **Haydar Usta** ve üç oğlu can verdiler. Usta ailesinden geriye kalan **Güldane Usta,** bu olaydan önce gördüğü

haberci rüyalar dizisini şöyle anlattı: *"Kocam Haydar ile bundan 11 yıl önce evlendik. Çok mutlu bir yuvamız vardı. Dört yıldır Tokloman köyündeyiz. Son bir haftadır, sanki içime doğmuş gibi, rüyamda kocam ve çocuklarımın öldüğünü görüyorum. Olaydan bir gün önce, yine kocamın öldüğünü, beni başkalarının istediğini görünce yerimden fırladım. Kocam ne olduğunu sorunca, rüyamı anlattım. 'Böyle şeylere inanma' dedi. Meğer kâbus dolu rüyalarım gerçek olacakmış..."*

Kanlı Noel'in rüyası...

Haberci rüyaların en trajik olanını, kuşkusuz, Kıbrıs'ta "Kanlı Noel" günü, eşi ve üç oğlunu birden kaybeden **Binbaşı Nihat İlhan** görmüştü. Aralık 1963'te, olaydan bir gece önce gördüğü rüyayı İlhan şöyle anlatıyor: *"Eşime bir tuvalet diktirmiştik. Rüyamda, bu tuvaleti giymiş, oğullarım Kutsi ile Murat'ın ellerinden tutmuştu. 'Hakan nerede?' diye sorduğumda gökyüzünü işaret ettiler. Hakan gökyüzünde uçuyordu... Sonra onlar da uçmaya başladılar... Beşparmak Dağları'nı aşarak Adana'ya, oradan da şimdi gömülü oldukları, memleketim Elazığ'a doğru uçup gittiklerini gördüm."* Ertesi gün, bilindiği gibi, Rumlar eşini ve üç oğlunu evlerinde şehit ettiler.

Atatürk Barajı kehaneti...

Anadolu velilerinin oluşturdukları birçok kerametler arasında, kehanetler de önemli bir yer tutar. İşte, günümüzde gerçekleşmeye başlayan ve dolayısıyla da yeni anlaşılan bir kehanet, Peygamberler Şehri olarak bilinen Urfa'nın yetiştirdiği evliyalardan **Karababa**'nın menkıbelerinde yer alıyor. *"Şarkın bu muhitinde yeni bir dağ doğacak, bu dağın ortasından bir altın fışkıracak. Buna el değdirmeyin, çünkü yakar. Ama unutmayasınız, dağ bu mıntıkaya ve Harran'a bereket saçacak. Gözüm arkada kalmıyor."* Söz konusu dağ, o yörede yapımına başlanacak olan Atatürk Barajı, altın ise, üretilecek olan elektrik enerjisidir.

Rüyadaki iki arı

Ünlü atlet **Mehmet Yurdadön**, 1982 yılında, Yunanistan'da yapılan 10.000 metre kros yarışından bir gece önce bir haberci rüya görmüştü: Rüyasında beliren bir arı kovanından çıkan iki arı, Yurdadön'ün önünde uçmaya başlar. Yurdadön hızla koşarak bu iki arıyı da geçer. Yurdadön, bu rüyasını, kros yarışında birinci geleceği şeklinde yorumladı ve ertesi gün de gerçekten 10.000 metrede şampiyon oldu.

Halk müziği sanatçısı Gülcan Sevim Bilgin, yakın ve uzak gelecekte olacak çeşitli olayların haberlerini rüyalarında gören hassas kişilerden biridir (üstte).

Lee Fried isimli 19 yaşındaki Amerikalı öğrenci, 21.3.1977 tarihinde dünyanın en büyük uçak kazasını yazılı olarak verdi. Rapor, üniversitenin rektörlük kasasında saklandı. Bir hafta sonra kehanet aynen gerçekleşti (altta).

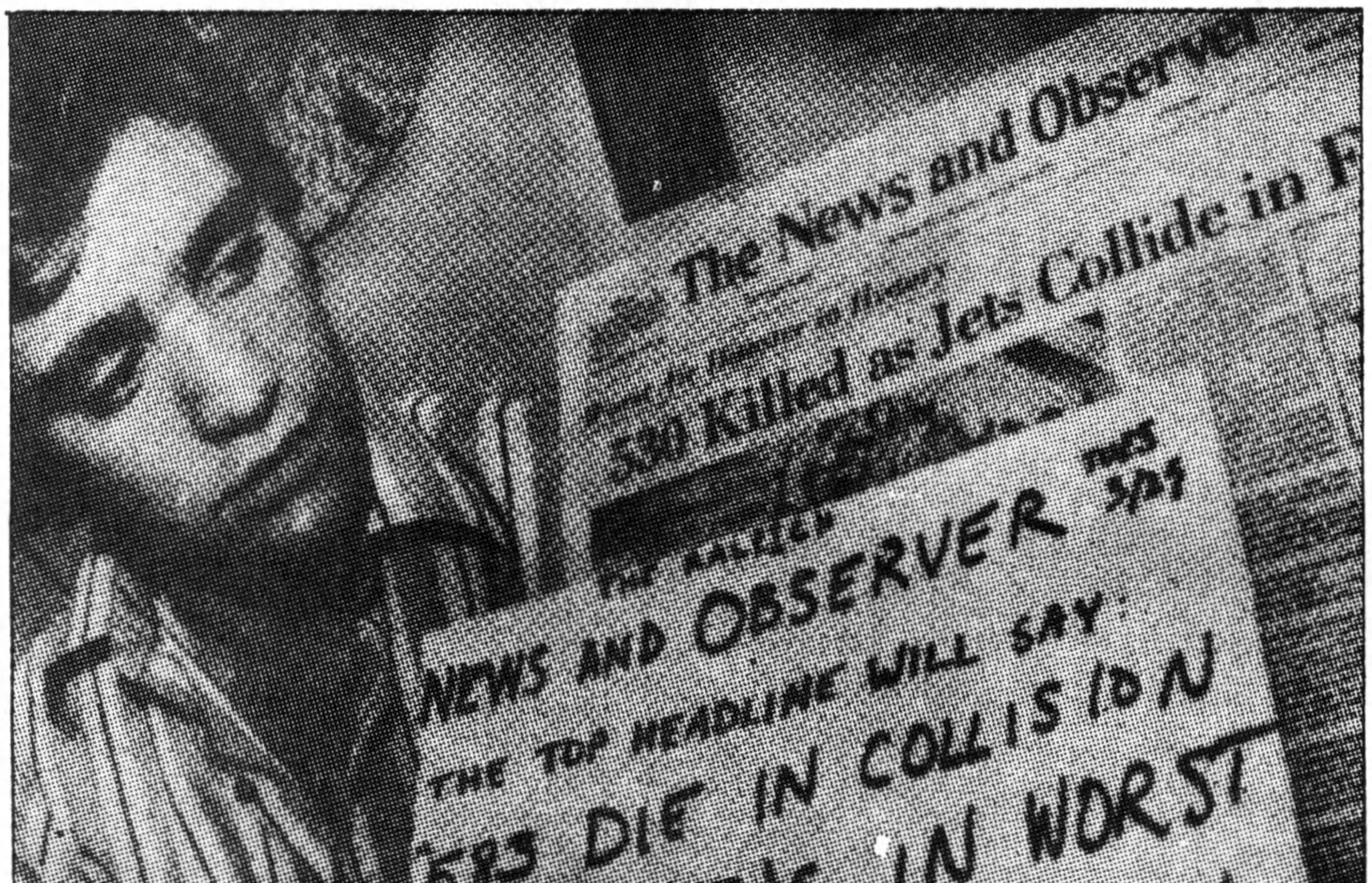

Rüyadaki uçak kazası

Amerika'da Vitos takımında oynayan Türk futbolcu **Oktay Erul**, 15 Ocak 1983 gecesi gördüğü bir rüyayı, aynı evde kalan yakın arkadaşı **Doğan Özdenak**'a sabahleyin heyecan içinde şöyle anlatıyordu: *"Bir uçağın düşüp birkaç parçaya ayrıldığını gördüm. Birdenbire içinden bir yatak çıktı. Eski eşim hostes İlknur bu yatakta oturmuş, Kuran okuyordu."* O gün, yani 16 Ocak sabahı evden ayrıldığında, hostes İlknur'a birşey olup olmadığını düşünüyordu: *"Kafam rüyamda gördüğüm uçak kazasına takılmıştı. Maça çıktım, ilk 15 dakikada 2 gol attım. İçime bir fenalık çökmüştü. Final maçı olmasına rağmen antrenöre işaret edip, devam edemeyeceğimi söyledim. Saat 14.10'da oyundan çıktım."* New York'la Ankara arasındaki sekiz saatlik zaman farkı göz önüne alındığında anlaşılmaktadır ki, Erul'un maçı terk ettiği sıralarda, gece rüyasında gördüğü uçak kazası da Esenboğa'da, THY'nın Afyon yolcu uçağının düşmesi şeklinde cereyan ediyordu.

Gece Televizyon haberlerinden bu kazayı öğrenen Erul, hemen Ankara'yı aradı ve hostes İlknur'un sağ olduğunu öğrendi. Rüyasının bu türlü gerçekleşmesi karşısında ise şaşkınlık geçirdi. Oktay Erul, bu olaydan bir ay kadar önce rüyasında, bir arkadaşını amcasının öldürdüğünü görmüş ve nitekim birkaç saat sonra da söz konusu ölüm haberi gelmişti.

Eşini rüyasında gördü...

Genç yaşta eşini kaybeden sinema oyuncusu **Erol Taş,** üç yavrusu ile, erken gelen ölümün yasını tutarken, aynı zamanda film çalışmalarını da aksatmamaya çalışıyordu. Bir gece, üç yavrusunu yatırdıktan sonra, üzgün bir şekilde dua ediyordu: *"Allah'ım, bu çocuklarıma merhametli bir ana nasip et"* dedi. O gece rüyasında, esmer bir kızın kendisine *"Gel"* dediğini gördü. Şaşkınlıkla uyandı, çünkü rüyasında gördüğü kız, yıllar önce Konya'da gördüğü teyzesinin kızı **Elmas**'tı. Hemen telefonla Konya'daki bir diğer akrabasını aradı. Hal hatırdan sonra, teyzesinin kızı Elmas'ın evlenip evlenmediğini sordu. Halen evlenmediğini öğrenince, *"Onu hemen bana isteyin!"* diye heyecanla bağırır. Gerçekten, bir zaman sonra evlenirler. Rüya ile gelen bu evlilik olayı da, bilinmeyen bir takım görünmez kudretlerin, insanların yaşamlarının üzerinde nasıl etkili olduğunu düşündürüyor.

Uzaylılar çiftlikte ne aradı?

Britanya Adaları'nın Galler bölgesinde geçen yoğun uçandaire olaylarını daha önce inceledik (Bkz. Sayfa 828). Aşağıdaki yazıda bu olayların çok garip ayrıntılarına değiniliyor.

1977 YILI SONBAHARIYDI. Batı Galler bölgesinde enerjik bir otel sahibesi, uçandaire araştırmacıları için özel bir program düzenlemişti. Meraklılar otelin olanaklarından bütün gece yararlanabileceklerdi. Ayrıca bir uzman, isteyenleri uçandaireleri görmek için en elverişli yerlere götürecekti. Uçandairelerin görüleceği elbette garanti değildi. Ama otel sahibesi, mektup yazan ya da telefonla başvuran meraklıların sayısını görünce çok şaşırdı.

Olaylar artıyor

Uçandaire meraklılarının bu kadar ilgisini çeken neydi? Gazetelerin "Broad Haven Üçgeni" diye adlandırdıkları bu bölgede neler oluyordu? Bölgede, gökte yabancı cisimler görüldüğü, birtakım garip olaylar meydana geldiği yolundaki haberlerin ardı arkası kesilmiyordu. Ciddi sayılan uçandaire savunucuları, insanları dikkatli olmaya çağırıyorlardı.

Batı Galler yöresinde St. Brides Körfezi yakınlarındaki Ripperston çiftliği. 1977 ilkbahar ve yaz aylarında birçok olağandışı olaya tanık olduklarını bildiren Coombs'lar işte burada yaşıyorlardı. Bu olayın en ilginç yanlarından biri de şu: Evleri Coombs ailesininkine bitişik olan Brian ve Caroline Klass çifti aynı dönemde hiçbir gariplik duymadı ve görmedi. Ya da Klass'lar kendi deneylerini kamuoyuna açıklamak istemediler (solda).

Bayan Coombs ve çocuklar dehşet içinde kaldılar. Hele eve yaklaşırken arabanın motoru ve ışıkları tamamen susunca korkuları büsbütün arttı. Bayan Coombs, çocuklarıyla birlikte eve kadar koşmak zorunda kaldı (altta).

Bu tür haberlerin artması neyi gösteriyordu? Bilinmeyen âlemin faaliyetleri artmış olabilirdi. Ayrıca böylesine haberlerin basında sık sık yer alması, gördüklerini anlatmaktan çekinen insanları da cesaretlendiriyordu.

Çiftlikteki olaylar

Bazı uçandaire uzmanları, insanlara görünen bütün uçandairelerin fiziki bir temele dayandığını söylüyorlar. Böylesi deneylerin psikolojik bir nedeni de olabileceğini asla kabul etmiyorlar. Ama, 1977'nin ilkbahar ve yaz aylarında Batı Galler yöresinde Ripperston çiftliğinde meydana geldiği ileri sürülen olaylarda, hayal gücünün hiç rolü yok muydu?

Özellikle **Coombs** Ailesi'nin başından pek çok garip olay geçti. Birbirini izleyen bu olağanüstü olaylar, kamuoyunun dikkatini tamamen üzerinde topladı. O kadar ki, bu konuda üç ayrı kitap yazıldı. Ayrıca basında ve televizyonda birçok yayın yapıldı. Bu kadar gürültü kopunca bu kez de bir sürü birbiriyle çelişen ve karışık haber ortalığı sardı.

Öyle ki, gerçek olayları hayali olanlardan ayırt etmek zorlaştı. Şimdi anlatılanlar, gerçeklerin özenle ayıklanmış şeklidir. Ama zaman zaman, birbiriyle çelişen öyküler arasında bir seçme yapmak zorunda kalındı. Olup bitenlerin tam ve kesin bir öyküsünün anlatıldığı iddia edilemez.

Parlak sarı ışık

Billie Coombs, Ripperston çiftliğinde görevli üç sığır çobanından biriydi. Görevi, mandıra ürünleri sağlayan hayvanlara bakmaktı. Bay Coombs ile karısı **Pauline,** beş çocuklarıyla birlikte Ripperston çiftlik arazisi üzerindeki güzel bir kır evinde oturuyorlardı. Hemen yanlarında, bir başka kır evi daha vardı. Bu da, gene Ripperston çiftliğinde çalışan **Brian Klass**'a aitti. Bay Klass, o evde karısı **Caroline** ile birlikte yaşıyordu.

Pauline Coombs, daha önceleri de, uçandaire gördüğünü bildirmişti. Ama 16 Nisan günü büyük bir olay oldu. O akşam, hava kararmıştı. Bayan Coombs, üç çocuğuyla birlikte arabasıyla eve dönüyordu. Birden 10 yaşındaki oğlu **Keiron,** gökte garip bir ışık gördüğünü söyledi. Bu, futbol topu büyüklüğünde ve elips şeklinde bir ışıktı. Bu parlak sarı ışık topunun altında bulanık, grimtırak bir ışık kümesi daha vardı. Işık topundan projektör gibi bir ışık sütunu aşağı iniyordu.

Ripperston çiftliğine giden yol. 16 Nisan 1977 akşamı Pauline Coombs arabasıyla bu yolda gidiyordu. Birden, bir uçandairenin arabayı kovaladığını bildirdi (üstte).

Araba bozuluyor

Keiron, ışığın bir "U" dönüşü yapıp kendilerini izlemeye başladığını anlatıyor. Garip nesne arabayı yakaladı ve onunla birlikte ilerlemeye başladı. Bu sırada arabanın ışıkları da zayıflamıştı. Tam eve yaklaşmışlardı ki, arabanın motoru birden stop etti. Bayan Coombs, çocuklarını da önüne katarak eve koştu. Kocası, büyük oğulları **Clinton**'la birlikte evden dışarı fırladı. İkisi de, denize doğru uzaklaşan uçandaireyi gördüler. Bay Coombs, arabayı çalıştırmayı denedi. Motor mükemmel işliyordu.

Yanık izi

Birkaç hafta sonra Bayan Coombs, mutfakta çalışırken pencereden yeni bir uçandaire gördüğünü bildirdi. Bu, 6 metre çapında bir uçandaire idi. Yerden bir metre yükseklikte duruyordu.

Gümüş rengi olan bu cismin üstte bir anteni, altta da üç ayağı vardı. Uçandaire birden hızlandı, deniz yönüne doğru hızla uzaklaştı. Ardında yusyuvarlak bir yanık izi bırakmıştı.

Gümüş renkli yaratık

Başka bir seferinde de Coombs ailesinin çocuklarından ikisi gökte üç uçandaire gördüklerini bildirdiler. Bu cisimler daire biçimindeydiler ve hepsinin birer kubbesi vardı. Dairelerden biri yere yaklaşık 15 metre uzaklıkta havada duruyordu. Çocuklar, daireden yere bir merdiven uzandığını gördüler.

Gümüş rengi elbisesi olan bir yaratık merdivenden inmeye başladı. Uçandaireden çimenlerin üstüne kırmızı renkli, fosforlu bir kutu düştü. Çocuklar daha sonra bu kutu benzeri nesneyi aradılarsa da bulamadılar.

Pençereden bakan dev

22 Nisan gecesi, Bay ve Bayan Coombs, Televizyonda Sinema programını seyrediyorlardı. Görüntüde sık sık bozulmalar oluyordu. 23.30 sularında Bayan Coombs perdesi örtülmemiş pencereden baktı. Tuhaf bir ışıltı vardı. Bu olaydan bir saat kadar sonra ise kocası pencereden içeri bakan birini gördü! Bay Coombs gördüklerini sonradan şöyle anlatacaktı?

"Bu bir adamdı. Korkunç irilikte bir adam."

Sonradan, bu adamın yaklaşık 2 metre boyunda olduğunu da ekledi. Yaratık beyaz bir elbise giymişti. Yüzü de -eğer yüzü varsa- siyah bir maskenin ardında gizlenmişti.

Gene geliyor

Korkuya kapılan Bay Coombs, önce çiftlik yöneticisi **Richard Hewison**'u aradı. Ardından da Uçandaire Araştırmaları Derneği'nin bölge temsilcisi **Randall Jones Pugh**'a telefon etti. Pugh, polise haber vermesini öğütledi. Kısa süre sonra çiftlik yöneticisi Hewison, onun hemen ardından da polisler çıkageldi. Ne var ki, bu yabancı yaratığa ait herhangi bir iz bulunamadı.

Üç hafta kadar sonraydı. Coombs ailesinin sekiz yaşındaki ikizleri de benzer bir olayla karşılaştılar. Kırlara çıkmış, çimenlerin üstünde birdirbir oynuyorlardı. Birdenbire karşılarında bir yaratık belirdi. Anneleriyle babalarının gördüklerine tıpatıp benziyordu: Gümüş renkli elbise giymişti, yüzü de kapkaraydı. Yaratık onların yanından geçti. 50 metre kadar uzaklaşmıştı ki, birdenbire ortadan kayboldu. Dikenli telle çevrili bir çitin, tam içinden geçmiş olmalıydı.

Sığırlar yok oluyor

Ripperston çiftliği sakinlerinin tanık oldukları olaylar arasında bir tanesi, hepsinden daha garipti. Çiftlikte sığır sürüleri olağandışı bir biçimde hareket ediyordu. Billie Coombs,

Pauline Coombs, mutfak penceresinden bir uçandaire gördü. Cisim, denize doğru uçuyordu (üstte).

Ripperston çiftliğinin Lower Broadmoor çiftliğine göre konumunu gösteren plan (sağda).

Billie Coombs, birkaç kez sığırlarının otlaktan kaybolduğunu bildirdi. Ağıl kapısını iyice kilitlediği halde ortadan kaybolan bu hayvanlar, daha sonra 800 metre ötedeki Broadmoor çiftliğinde ortaya çıktılar. Bölge Uçardaire Araştırmaları Merkezi araştırmacılarından Randall Jones Pugh (altta), çiftlikte incelemelerde bulundu. Ama esrarengiz olayın sırrını çözemedi.

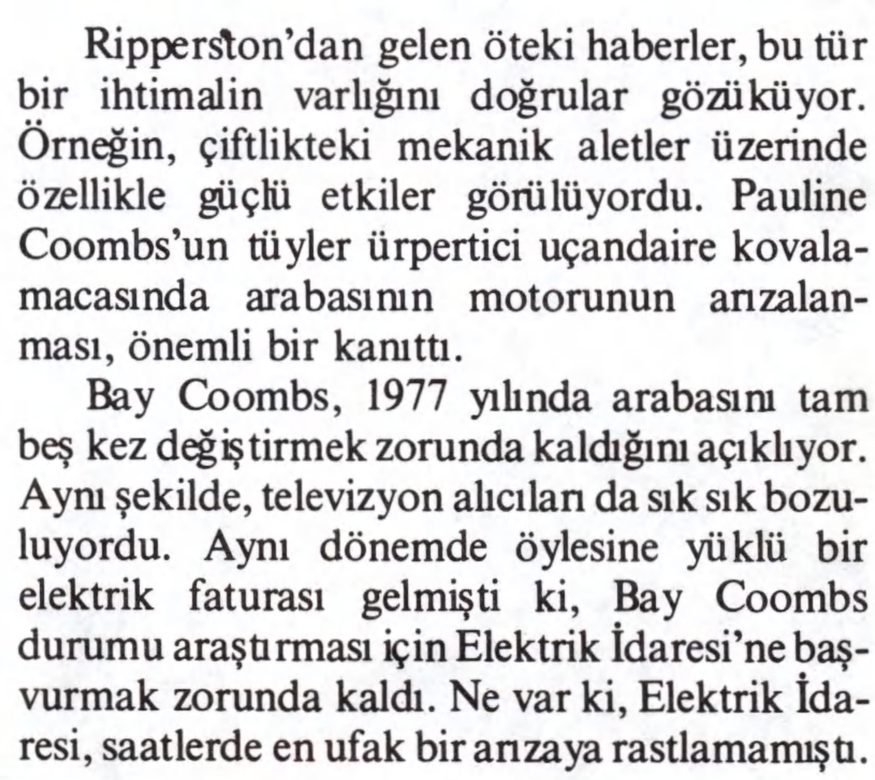

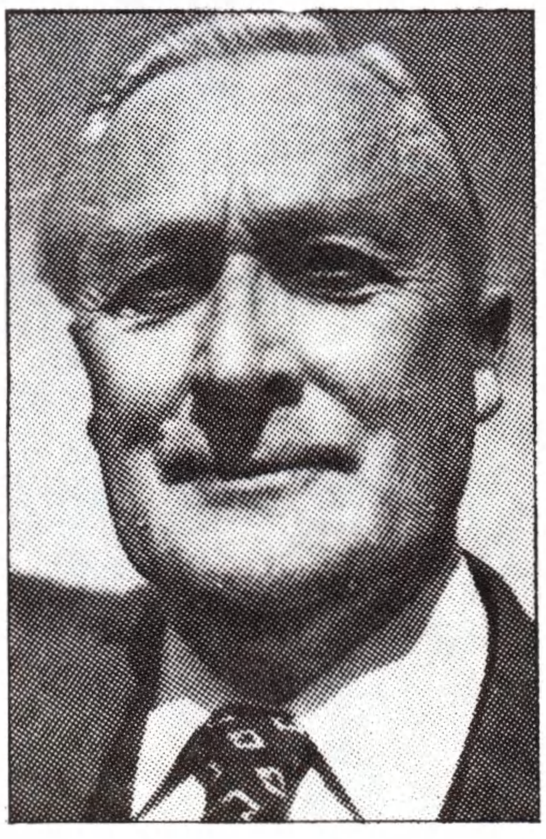

üst üste birkaç kez, otlayan sığırların birden yok olduklarına tanık oldu. Bir iki seferinde yalnızca birkaç hayvan kaybolmuştu. Ama tüm sürünün yok olup gittiğini de gördü. Bu garip kaybolma olaylarından birinde, komşu çiftliğin kâhyasından öfkeli bir telefon geldi. Adam, hemen gelip sığırlarını oradan almasını istiyordu.

Ama Bay Coombs, her seferinde hayvanların otlakta sıkı sıkıya kontrol altında tutulduğuna yemin ediyordu. Hatta, güvenliği artırmak için ağıl kapısına fazladan bir de kilit asmıştı. Hayvanların, o çiftlik yönüne kaçabilmesi için tek bir yol varddı. O yol da Coombs ailesinin evinin içinden geçiyordu. Yani, hayvanların evin önünden geçmesi gerekiyordu. Ama, ne Bay Coombs, ne de ailesinin diğer üyeleri herhangi bir ses duymamışlardı.

Kilometrelerce öteye

Bir başka seferinde daha da garip bir olay oldu. Hayvanları gördüklerinden birkaç dakika sonra, sürünün kilometrelerce ötedeki bir çiftlikte olduğu telefonla haber verildi. Normal yoldan hiçbir canlı varlığın o mesafeyi o sürede katetmesi olanaksızdı.

Hayvanlar bir çiftlikten ötekine düpedüz ışınlanmış olmalıydılar. Bunun başka bir açıklaması yoktu. Bu olaydan sonra hayvanların korku içinde oldukları görüldü. Epey bir süre sütleri çok azaldı.

Medyum kız

18 Mayıs 1906 tarihli **Daily Mail** gazetesi, perili evlerle ilgili bir haberinde şöyle diyordu: *"Ahırdan kaçan bir at, samanlıkta bulundu. Onu oradan çıkarmak için duvarlardan birini yıkmak gerekti."* 1936 Nisan'ında da **Ali del Pensiero** adlı İtalyan gazetesi şöyle yazıyordu:

"Prignano'da (Salerno) bir çiftlikte birbirini izleyen yangınlar oldu. Kendiliğinden yayılan yangın, evlerdeki eşyanın, insan ve hayvanların kül olmasına yol açtı. Pencereler kapalı olmasına rağmen, odalara taş ve tuğla yağdı. Odalarda eşyalar kendiliğinden hareket ediyordu. Hatta bir çift öküz, insan eli değmeksizin bir ahırdan ötekine taşındı... Olayı araştıran bir doktorla bir ruh hastalıkları uzmanı, orada medyumluk yetenekleri çok güçlü 16 yaşında bir kız buldular. Bu kız, şaşırtıcı olaylara istemeden sebep olmuştu."

Elektriksel güçler

Bu arada başka ihtimallerin de söz konusu olduğu belirtiliyor. Sözgelimi, tüm bu olaylara bedensiz varlıklar mı neden oluyordu? Eğer öyleyse, bu büyük bir güç olmalıydı. Çünkü, bir sığır sürüsünün tümüyle bir yerden bir yere taşınması, şimdiye kadar eşine hiç rastlanmamış bir olaydı.

Ripperston'dan gelen öteki haberler, bu tür bir ihtimalin varlığını doğrular gözüküyor. Örneğin, çiftlikteki mekanik aletler üzerinde özellikle güçlü etkiler görülüyordu. Pauline Coombs'un tüyler ürpertici uçandaire kovalamacasında arabasının motorunun arızalanması, önemli bir kanıttı.

Bay Coombs, 1977 yılında arabasını tam beş kez değiştirmek zorunda kaldığını açıklıyor. Aynı şekilde, televizyon alıcıları da sık sık bozuluyordu. Aynı dönemde öylesine yüklü bir elektrik faturası gelmişti ki, Bay Coombs durumu araştırması için Elektrik İdaresi'ne başvurmak zorunda kaldı. Ne var ki, Elektrik İdaresi, saatlerde en ufak bir arızaya rastlamamıştı.

Kara adamlar

1977 yılının ilkbahar ve yaz aylarında Ripperston çiftliğinde garip olayların yaygınlaş-

ması, dikkatleri buraya çekti. Elbette, bu uğursuz hayaletlerin, karalara bürünmüş karanlık adamların çiftlikten kaynaklandığı söylentisinin yayılmasına yol açacaktı. Anlatılanlara bakılacak olursa, bir gün şöyle bir garip olay meydana geldi:

Çiftliğe tuhaf bir araba geldi. Ama öyle sessiz hareket ediyordu ki, kimse motorun sesini duymadı. Arabanın içinde birbirine tıpatıp benzeyen iki kişi vardı. Bunlardan biri arabadan çıktı. Çok şık bir gri takım elbise, pırıl pırıl siyah ayakkabılar giymişti. Ağılı incelemeye başladı. **Caroline Klass,** bitişikteki evinden olup biteni seyrediyordu.

Tam bu sırada, adam birdenbire yanında bitti. Bayan Klass'a Pauline Coombs'un nerede olduğunu sordu. Demek ki, garip bir şekilde, onun Bayan Coombs olmadığını biliyordu. Adamın, yabancı bir şiveyle konuştuğu ve bir yabancı gibi davrandığı görülüyordu. Bayan Klass'a göre adamın "koskoca mavi gözlerinde, sanki düşünceleri okuyan delici bir bakış" vardı.

Bayan Coombs'u arıyorlar

Anlatılanlara göre, Coombs ailesinin en büyük çocuğu **Clinton,** bu olayın meydana geldiği sırada bitişikteki evde oynuyordu. Ama çocuk bu ziyaretçilerden öyle korkmuştu ki, kapıyı içeriden sürgülemiş, yukarı katta bir yerde saklanmıştı. Adam kapıyı çalmış çalmış, cevap alamamıştı. Bunun üzerine Bayan Klass'ın yanına dönüp, daha fazla bilgi için onu sıkıştırmıştı. Bayan Klass'a öyle geldi ki, adam cevapları da zaten önceden biliyordu.

Adam, daha sonra, en yakın kasabanın yolunu sormuş, arabasına binmiş, kendisine benzeyen arkadaşıyla birlikte uzaklaşmıştı. Birkaç saniye sonra da Bayan Coombs, kendi arabasıyla dönmüştü. Olayı soruşturanlar, başka bir yol olmadığına göre, Bayan Coombs'un yabancıların arabasını nasıl olup da görmediğini merak ettiler.

Pauline Coombs, 23 Nisan 1977 gecesi, saat 01 sularında, kocasıyla birlikte insana benzer yaratığı gördüğü pencerenin önünde (üstte). Bayan Coombs, bir saat kadar önce pencereden bir ışıltı görmüştü. Ama 'sinirlerinin bozuk' olduğunu sanmasın diye bunu kocasına söylememişti. Fakat, Bay Coombs da yaratığı gördü. Bu, "korkunç irilikte", gümüş renk giysili bir "adam"dı. Olmayan yüzünü cama yapıştırmıştı (sağda). Polise hemen haber verildi. Ama polisler yabancı yaratığın izine rastlayamadılar.

Coombs ailesinin çocukları, gümüş renkli giysileri olan birini gördüler (altta).

Olayların yaygınlığı

Kısacası, Coombs çiftliğindeki garip olaylar tam olarak çözümlenemedi. Fakat, görünüme bakılırsa Galler Bölgesi'nin her tarafında alışılmadık olaylara rastlanıyordu. Anlatılanların, kaçının gerçek olduğu, kaçının abartıldığı anlaşılamadı.

Yalnız, kesin olan bir gerçek var. Çok geniş bir bölgede, Coombs Ailesi'nin dışında birçok insan, uçandaireleri ve uzaylıları gördüklerini iddia ettiler. Öyleyse, olayları çok daha geniş bir biçimde incelemek gerekiyor.

Batı Galler'de aslında neler olup bitmişti? Gerçekten bir uçandaire olayı var mıydı? Sayfa 952'de.

Hipnozun şaşırtıcı gücü

Bilindiği kadarıyla, iki yüzyıldır hipnozun gizemi tartışılıyor. Günümüzde ise hipnoz, tıp, kriminoloji (suçbilim) ve yeniden doğma araştırmalarında kullanılıyor. Bu yazıda, hipnozun kullanımı inceleniyor.

18. Yüzyılda bir hipnotizör, muhtemelen avuçlarından manyetizma yansıtmak yoluyla hastasında "iyileştirici kriz" doğurmaya çalışıyor. 18. ve 19. yüzyılın başlarında Anton Mesmer ve izleyicileri "hayvani manyetizma" adını verdikleri yeni, iyileştirici bir güç bulduklarına inanıyorlardı. Buluşları, Avrupa başkentlerinin kalburüstü çevrelerinde öfke uyandırmıştı (üstte).

BİRÇOK KİŞİ, HİPNOTİZMACILAR konusunda kuşku duyuyor ve onlara, güvenilir olmayan bir sanatın kuşkulu ustaları gözüyle bakıyorlar. Akla hemen şeytani **Svengali** geliyor. **George du Maurier**'nin romanındaki bu kişi, talihsiz **Trilby**'yi hipnoz yoluyla etkileyip hayattan koparır. Sesi korkunç olduğu halde, uluslararası üne sahip bir şarkıcı yapar. Bugün sahnelerde görülen hipnotizmacılar, bu öyküdeki kötü adam gibi değildirler.

İyi giyimli, gösterişli davranan bu adamlar, hokkabaz gibi, çabuk çabuk konuşuyorlar. Yeteneklerini ise, kulüplerde seyirci önünde gösteriyorlar.

Sahnede hipnoz

Gösterilerin çoğunlukla belirli bir formülü vardır. Önce gönüllüler sahneye çağrılır, sonra hipnotizmacı, çocuklarını uyutan bir anne gibi gönüllülerin kulaklarına teker teker bir şeyler fısıldar. Telkine karşılık verenler sahnede kalır, ötekiler yerlerine dönerler.

Sahnede kalanlara tek tek ya da toplu olarak üşüdükleri, terledikleri ya da susadıkları veya sarhoş oldukları söylenir. Sonra, hipnoz altındaki gönüllüler, komik görünümlere girerek söylendiği gibi davranmaya ve hissetmeye başlarlar.

Hipnoz bilmecesi

Hipnoz, bir trans, kendinden geçme hali olarak tanımlanıyor. Yani, bilincin bir değişiklik geçirdiği kabul ediliyor. Değişikliğin seviyesi insandan insana fark gösteriyor. Bir gönüllüler topluluğunda, bazıları sahnedeyken olanları hatırlayabiliyorlar. Ötekiler ise, hiçbir şey hatırlamıyorlar. Ama hepsi de hipnotizmacının etkisi altına girmişlerdir.

Bunun anlamı şudur. Gönüllülerden her biri, alışkanlıklarından, eğitimin ve toplum kurallarının bizlerde yarattığı yasaklardan, denetimlerden kurtulmuşlardır. Onlardan birine normal bir konuşma sırasında, *"Sen bekçi köpeğisin, hırsızın geldiğini duyuyorsun"* denirse, buna gülünür.

Ama sahnede böyle olmaz. Hipnotize edilmiş kişi yere eğilir, elleri üzerine çömelir ve havlamaya başlar. Hipnotizmacı emrine uyulması zorunlu olan kişidir. Hipnotizmacı onaylamadıkça, başkalarından gelen emirlere hipnoz altındaki kişi tepki göstermez.

Düşünce kontrolü

Usta hipnotizörler, çok daha şaşırtıcı sonuçlar elde ediyorlar. Denek, transtan çıkıp yerine döndükten sonra bile verilen emirleri yerine getiriyor. Bazı deneklere "hipnoz sonrası telkinde" bulunuluyor. Belli bir müzik parçası çalındığında ayağa kalkıp, *"Ya-ya-ya-şa-şa-şa"* diye bağıracakları söylendiğinde denekler, neden olduğunu bilmeden denileni yapıyorlar.

Hipnoz, zihnimizde davranışları izlemekle görevli bir bölümü devre dışı bırakır gibi gözüküyor. Bu bölüm, belirli koşullarda düşünmeye fırsat vermeden, ne yapmamız gerektiğini bize söylüyor. Bu denetim sistemi hipnoz sırasında hipnotizöre teslim ediliyor. Pilotun, uçağını otomatik pilotun yardımıyla radar kullanarak yönlendirmesi de böyledir.

Değerli güç

İnsanların sahnede yaptıkları, kendilerini gülünç durumu düşürmeleri hipnotizörün sahip olduğu gücün kanıtı sanılabilir. Ama bu bir yanılgıdır. Asıl güç, hipnotize edilen kişidedir. Bu güç sanıldığından çok daha

Gösteri yapan ahlaksız hipnotizmacılar yaptıkları işin kötü adla anılmasına yol açıyorlar. Fransız hipnotizmacının gösterisinde, bir kız, hipnozun etkisiyle giysilerinden bazılarını çıkarmış (altta).

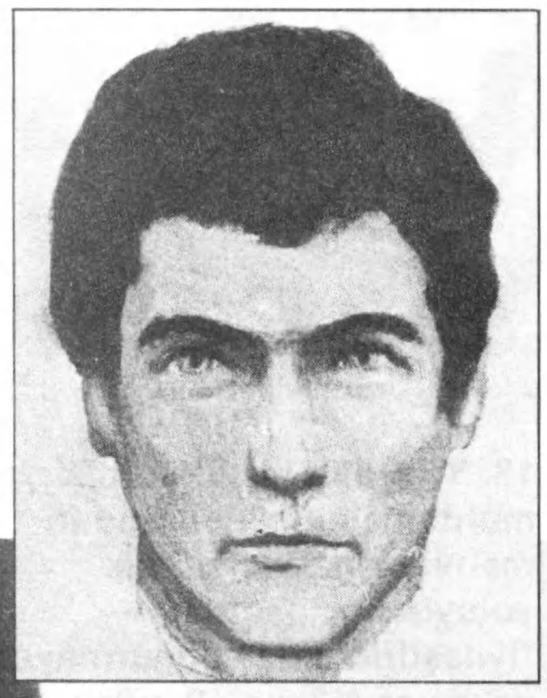

fazla değerlidir. Hipnozun neler sağlayabileceğini göstermek için yapılan daha ciddi nitelikteki sayısız deneye rağmen bu böyledir.

Ünlü cerrahlar, hipnoz sırasında bir bacağın kesilmesini izlemeye çağrıldılar. Ama hastanın acı çekmiyormuş gibi göründüğünde direttiler! Onlara göre hipnoz büyücülüktü ve işe yaramazdı.

Acının yok olması

Hipnotize edilen kişiler hiç bilmedikleri yeteneklere sahip oluyorlardı. Biri hipnoz sırasında çok güzel resimler çizebiliyor, öteki şarkılar söylüyordu. Öyleyse, du Maurier'nin sözü geçen hikâyesinde bir gerçek payı vardı. Bazı insanlar geleceği görebiliyordu. Daha önce bilmedikleri, görmedikleri yerleri ve olayları anlattılar. Buna rağmen bugüne kadar hipnotizma, tutucu bilimin sınırları dışında sayılmaktan kendini kurtaramadı.

Şimdi, Mesmeristlerin görüşleri çoğunlukla doğrulanıyor. Sayısız gösterilerden çıkan bir sonuç var. Hipnoz halindeki denek, parmağını mum alevine dokunduruyor. Acı duymayacağı söylendiğinde, acı duymuyor. Daha garibi, yanık yeri olmayacağı söylendiğinde yanık da görülmüyor!

Araştırmacılar, deneyi daha ileri götürüyorlar. Hipnozite edilmiş deneğe, sıcaktan kıpkırmızı olmuş bir şişle kendisine dokunulacağı söyleniyor. Kullanılan şiş soğuk olduğu halde denek acıyla söyleniyor. Kullanılan şiş soğuk olduğu halde denek acıyla haykırıyor. Ayrıca yanık yarası da beliriyor!

Bazı deneklerin hipnoz sırasında geleceği görebilme yetenekleri kuşkuyla karşılanıyordu. Hipnoz yoluyla geçmişe dönme konusunda son zamanlarda yapılan araştırmalar bu kuşkuyu sarstı. Hipnotize edilenlerin geçmişlerindeki bazı ortamlara döndürülebilecekleri epeydir biliniyordu. Örneğin, 40 yıl önce yeni yılın ilk günü ne yaptıklarını hatırlamaları isteniyordu. Çoktandır unuttukları olayları ayrıntılı bir şekilde anlatıyorlardı. Olaylar araştırıldığında doğru çıkıyordu.

Amerika'da polis bu imkândan yararlanıyor. Kaza ve cinayet tanıklarından hipnotize edilmeleri için izin vermeleri isteniyor. Çalınan bir arabanın, olay sırasında dikkat etmedikleri plakasını hatırlayabildikleri görülüyor.

Geçmiş yaşamlara dönüş

Hipnoz sırasında geçmişe dönme konusu epey ilgi çekti. 100 yıl önce Avrupalı araştırmacılar, bazı deneklerin geçmiş yüzyılların olaylarını hatırladıklarını gördüler. Bu araştırma yakın zamanda yine ele alındı. Sonuçlar değişik kitaplarda ayrıntılı olarak anlatıldı. **Jeffrey Iverson**'ın, **Arnall Bloxham**'ın incelemelerini anlattığı **Birden Çok Yaşam Var mı?** ve **Joe Keeton**'ın **Geçmişle Karşılaşma** adındaki kitapları bunlara örnektir.

Geriye, açıklanması gereken bir durum kalıyor. Acaba denekler kendi geçmiş yaşamlarına mı dönüyorlar, yoksa, toplu bilinçaltının "videobantı" denebilecek bir yere mi bağlanıyorlar? Kesin olan bir şey varsa o da, deneklerin yalan söylemediğidir. Anlattıklarının ayrıntısı çok düzenli olmayabilir. Ama kitaplardan ve konuşmalardan kazanılacak bilgiler de değildir.

Kötülük yaptıramıyorlar

Gösteri yapan bir hipnotizörün gönüllülere kolayca istediğini yaptırması aldatıcı oluyor. Gönüllüler, gösterinin bir oyun olduğunu biliyorlar. Çoğunlukla meraktan, bu oyunu kabul ediyorlar. Tehlikeli, hatta suç sayılabilecek bir şeye alet olacakları bilinirse, pek gönüllü olunmuyor. Çünkü hipnoz, bazen gönüllülerin ahlaksızca bulacakları bir

düzeye varabiliyor.

Yüzyıl önce yapılan ünlü bir deney böyle bir durumu ortaya koymuştur. Paris'te bir deneye katılan genç bir kıza, öğrencilerden birini öldürmesi istendi. Emredileni yapmaya kalkıştığı için engellendi. Daha sonra soyunması istendiğinde utandı. Trans halinden çıkıp odadan kaçtı.

Kızcağız deney sırasında, tehlikeli ya da suç sayılabilecek bir şey yapmaktan alıkonacağını anlamıştı. O yüzden söyleneni yapıyor görünmüştü. Ama soyunmak kendi ahlak anlayışıyla bağdaşamayacağından, kaçmayı seçmişti.

Kendi kendine hipnoz

Hipnozun tıp bilimine olan katkısı çok önemlidir. Yakın zamana kadar bu katkının farkına varılmıyordu. Ancak son 10 yıl içinde, hipnozla ilgili araştırmalar bunu ortaya koyuyor. Biofeedback işlemiyle ilgili incelemeler bu sonuçları zenginleştiriyor.

Böylece belki de insanlar temel beden görevlerini kendi kendini telkin yoluyla denetleyebilecekler. Çünkü kendi kendine yapılan hipnoz, kalp atışını, kan basıncını, mide salgılarını düzenleyebiliyor.

Hipnoz ya da kendine telkinle daha fazlası da yapılabilinir. Amerikalı **Jack Schwartz** gibi bazı kişiler, vücudun herhangi bir yerindeki kanamayı denetleyebildiklerini gösterdiler. Sanki bir musluğu kapar gibi kan akışını durdurdular. Ciltteki lekeleri ve siğilleri geçirmenin en kolay yolunun hipnoz sırasında telkinde bulunmak olduğu belirtiliyor. Hipnoz, alerji türlerini geçirmekte, hatta sigarayı bırakmada bile işe yarıyor. Fakat tüm bunlarda deneğin, hipnotizöre yardımcı olması şart.

Telkin ömrü uzatıyor

Ünlü psikiyatristler, Avustralyalı **Ainslie Meares,** Amerikalı **Carl** ve **Stephanie Simonton,** hipnozun ve kendi kendine hipnozun yararlarını gösterdiler. Hipnoz, umutsuz durumdaki kanser hastalarının acılarını dindirmekle kalmıyor, kaygılarını gidermekte de yararlı oluyor. Bazı durumlarda hastanın ömrü uzuyor. Bazılarında ise, X ışınlarıyla tümörlerin gerilemesi sağlanıyor.

Kanser tedavisindeki başka yöntemlerde olduğu gibi, mucize umutlarına meydan verilmiyor. Hastalara, değişik bilinç haliyle bir keşif yolculuğuna çıkacakları söyleniyor. Hipnoz sırasındaki bu yolculuğa göstereceksekleri tepkinin önem taşıdığı hatırlatılıyor.

Hipnoz yoluyla tedavinin iki önemli üstünlüğü var: Her şeyden önce, hastalara öğretilebiliyor. Örneğin, hastalar baş ağrılarını denetliyor, hatta önleyebiliyorlar. Sonuçta, hipnozun, hipnotizörün zamanını almaktan başka harcaması da yok!

Sağlık için hipnoz

Hipnozun tıp alanı dışında yarattığı imkânlar yeni yeni anlaşılmaya başlanıyor. Bundan, özellikle sporcular yararlanıyor. Hipnoz sonrasında süren telkin bir golf oyuncusunu sahada çok sakin yapıyor. Sakin olmak da golf oyununda yarı yarıya üstünlük demek.

Şimdiye kadar yapılan araştırmalardan anlaşılan bir şey var. Değişen bilinç halleri, insan aklına dair şaşırtıcı gerçekler sunuyorlar. Zihnimizi ve vücudumuzu sağlıklı tutmayı mümkün kılmak da cabası.

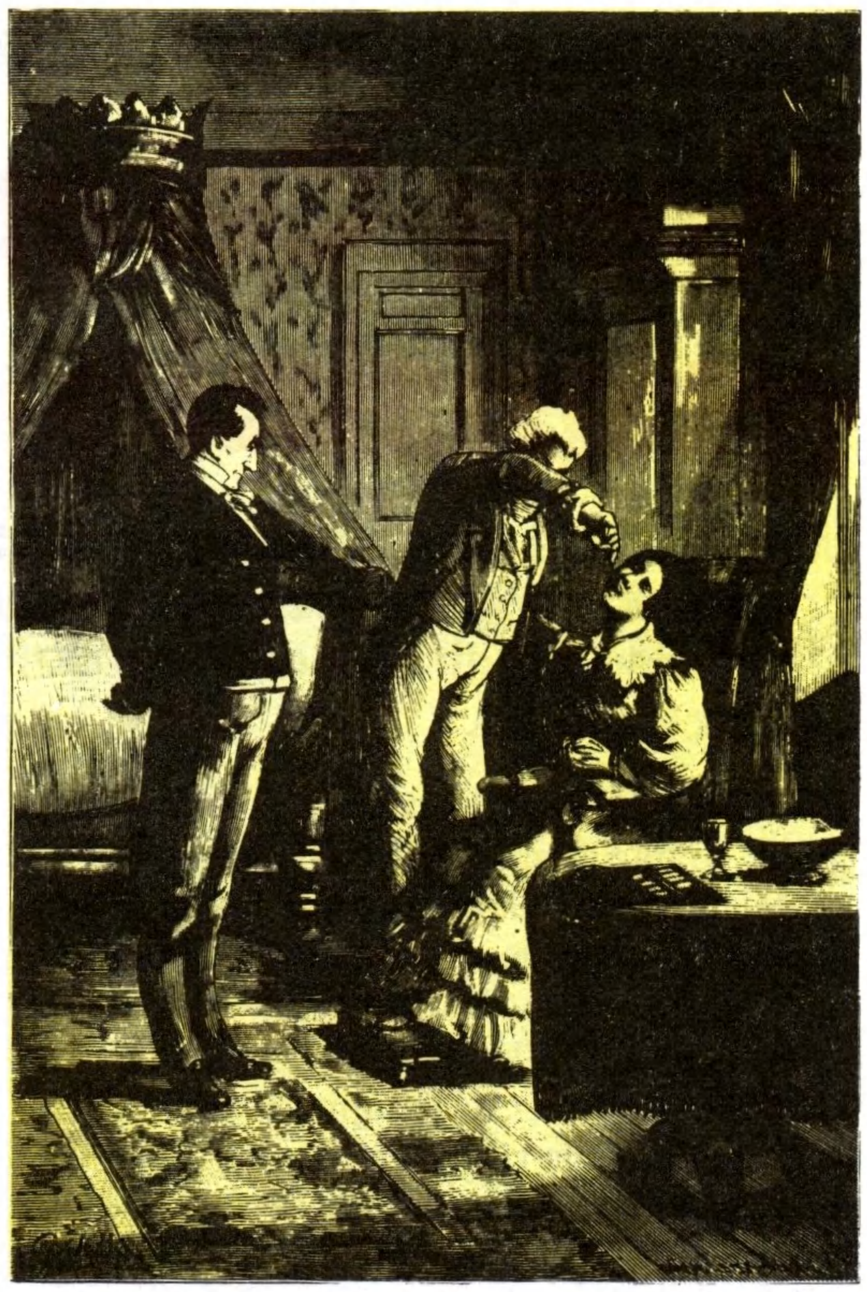

Fransız hipnotizör Oudet, hastasını trans haline geçirdikten sonra dişini çekiyor. Tarih 14 Kasım 1836. Hipnozu anestezide kullanma düşüncesi önce kuşkuyla karşılandı. Ama daha sonra, birçok işlemde yaygın olarak kullanılmaya başlandı (sağda).

Hull Kraliyet Hastanesi baş nöroloğu Dr. Malcolm Rawson, 13 yaşındaki Gail Rogers adlı kızı trans haline getirdikten sonra sorguladı. Polis, esrarlı bir olayı aydınlatmak için yapılan hipnozu uyguladı. 13 yaşındaki Genette Tate ise akşam gazetelerini dağıtırken kaybolmuştu. Olay, genç kızın oturduğu Devon, Aylesbeare'de 18 Ağustos 1978 akşamı olmuştu. Gail ve annesi Matilda Rogers, hipnoz sırasında bazı bilgiler verdiler. Altta en solda görülen resim, onların anlattıklarından ressamın çizdiği portredir. Polis, bir süre resim aracılığıyla bir şey bulabileceğini umdu. Ama 1980 yılının ortalarında, dosya hiçbir ilerleme olmadan kapatıldı (altta en solda).

George du Maurier'nin ünlü romanı Trilby'den uyarlanan 1954 yapımı Svengali filminden bir sahne. Kötü ruhlu hipnotizör Svengali rolünde Donald Wolfit, kurbanı kabare şarkıcısı Trilby rolünde Hildegarde Neff oynuyordu (altta).

Hipnoz tıbba yerleşiyor. Sayfa 916'da.

Okyanusun ortasında başıboş dolaşıyordu

Mary Celeste gemisinin gizemi

Mary Celeste gemisinin tüm mürettebatının birdenbire ortadan kaybolması denizlerde görülen en esrarengiz olaylardan biridir. Bu olay bir dizi garip talihsizlikten yalnızca biriydi.

BUNDAN 113 YIL önceydi. 5 Aralık 1872 günü, İngiliz gemisi **Dei Gratia,** normal rotasında gidiyordu. Geminin direğindeki nöbetçi uzakta bir gemi gördü. Geminin durumunda bir tuhaflık vardı. Yardım ister gibiydi. Dei Gratia'dan bir filika indirildi. Tayfasından üç kişi, filikaya binerek geminin yardımına gittiler. Geminin pruvasından geçtiler ve güverteye atladılar. Gemide garip bir sessizlik hüküm sürüyordu. Duyulan tek ses, rüzgârın yelken iplerindeki ıslığıydı.

Güverte tahtaları da, arada bir, tüyler ürpertici biçimde gıcırdıyordu. Tayfalar gemiyi baştan kıça dikkatlice araştırdılar. Yelkenli, mükemmel durumdaydı. Yalnız çok tuhaf bir durum vardı. Gemide bir tek insan bile yoktu. Deniz yarılıp herkes oraya girmişti sanki. Geminin adı **Mary Celeste** idi.

Adı sonradan Mary Celeste'e çevrilen uğursuz yelkenlinin sahiplerinden biri olan J.H. Winchester (altta).

Uğursuz bir gemi

Mürettebatının ortadan kaybolması bu geminin başına gelen tek olay değildi. Geminin ardında uzun bir talihsizlikler zinciri uzanıyordu. Mary Celeste, bir mıknatısın demir parçalarını kendine çekmesi gibi uğursuzlukları çekiyordu. Sanki, uğursuz bir gemiydi.

Yapımı

Mary Celeste, 1860 yılında yapılmıştı. Amerika Birleşik Devletleri'nin Nova Scotia bölgesinde bir öncü şirketin ilk gemi yapım denemesiydi. İlk adı **Amazon**'du. Denize indirildiği yıl ise 1861'di. Yani, Amerikan İç Savaşı'nın başladığı tarih. Denize indirilmesinden az sonra ilk felaket baş gösterdi. Geminin ilk kaptanı olan **Robert McLelland** adlı İskoçyalı, ağır hastalandı ve öldü. Onun yerine **John Nutting Parker** adlı bir kaptan görevi devraldı.

Fakat daha ilk denize açılışında Maine açıklarında kayalıklara bindirdi. Gövdesinde iri bir delik açılan Amazon'u tersanede onarıma almak gerekti. Bu defa tersanedeki gemiler arasında bir yangın çıktı. Kaptan Parker'ın süvariliği de bu felaket üzerine son buldu.

1860 yılında Nova Scotia'da inşa edilen Amazon yelkenlisi. Adı birkaç yıl sonra değiştirilerek Mary Celeste olacaktır. Amazon adını taşıdığı süre içinde de başına bir sürü talihsizlik geldi. Ama bunlar, daha sonraki felâketin yanında çok önemsizdiler (altta).

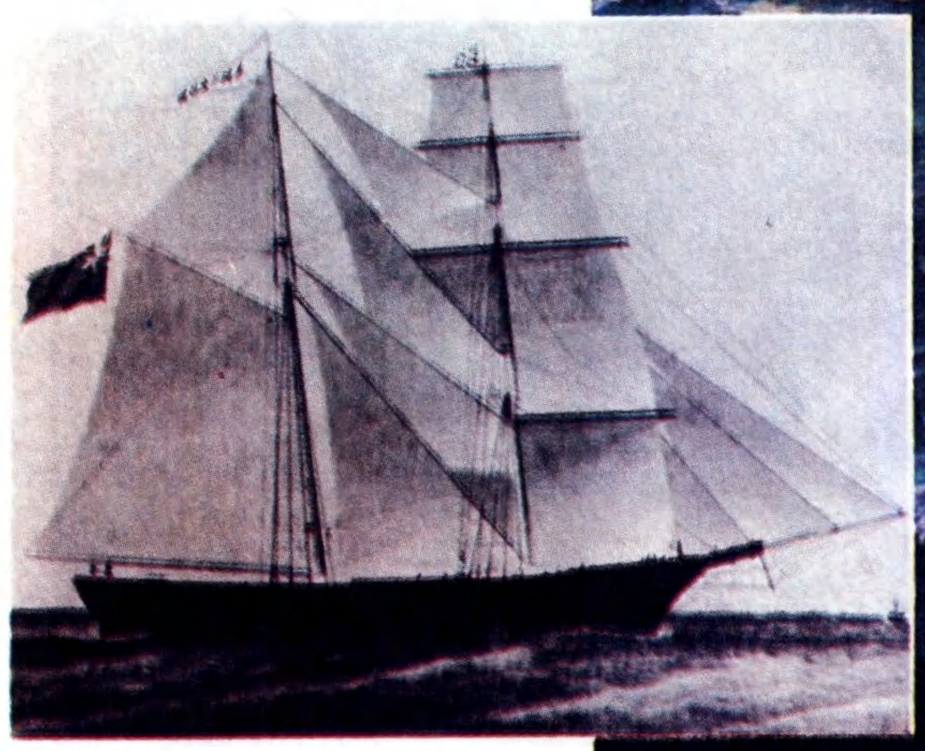

Atlantiğe açılıyor

Amazon gemisinin ilk Atlantik yolculuğu

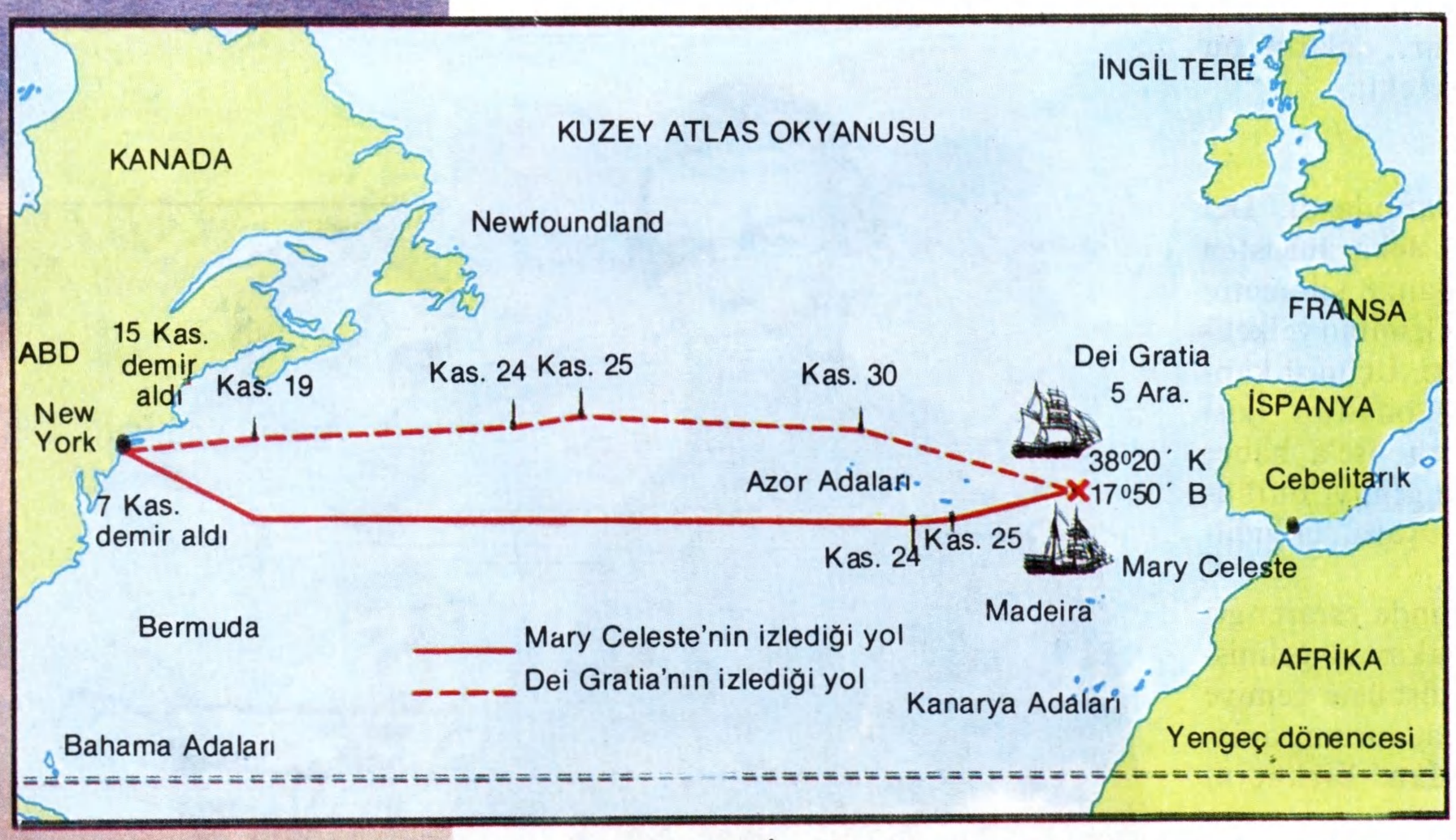

Nova Scotia'da yapılmış Mary Celeste yelkenlisi. Adı, en garip kaybolma olayıyla birlikte anılır (en solda).

1872 kasım ve aralık aylarında Dei Gratia ve Mary Celeste gemilerinin Atlas Okyanusu'nda izledikleri güzergâhı gösteren harita. X işareti ile gösterilen noktada Dei Gratia gemisi mürettebatı, açık sularda sürüklenip duran başıboş gemiyi gördü. Mary Celeste yelkenlisinde büyük bir sessizlik hüküm sürüyordu. En ufak bir hayat belirtisi yoktu (solda).

olaysız geçti. Ama İngiltere'de Dover Boğazı'na girdiği sırada iki direkli bir gemiyle çarpıştı. O gemi battı. Amazon da yeniden onarıma alındı.

Adı değiştiriliyor

Amazon, sonunda, Winchester and Co. adlı New Yorklu bir gemicilik şirketinin eline geçti. Bu tarihe gelinceye kadar da büyük değişiklikler geçirmişti. Çok daha büyük hale getirilen geminin adı da Mary Celeste olmuştu. Bu ad, İngiliz ve Fransız 2 ayrı bayan adlarının bir karışımından meydana geliyordu.

1872 yılıydı. Eylül sonu ya da ekim başıydı. Mary Celeste gemisi, New York'un East River limanında 44 numaralı rıhtıma bağlandı. Yeni bir yük ve yeni bir mürettebat alacak, sonra da denizlere açılacaktı.

Güvenilir bir mürettebat

Mary Celeste'nin son kaptanı, Bostonlu **Benjamin Spooner Briggs** idi. 24 Nisan 1835 tarihinde doğmuştu. Kaptan **Nathan Briggs** ile karısı **Sophia**'nın beş oğlundan ikincisiydi. Briggs'ler denizci bir aileydi. Benjamin'in babasından başka, dört kardeşi de denizci oldu. Genç yaşında usta denizci olan Benjamin Briggs, **Forest King, Arthur** ve **Sea Foam** (Deniz Köpüğü) adlı gemilere kaptanlık etmişti.

Sonraki yıllarda bu olayı ele alan birçok yazar, kaptanı zayıf kişilikli biri olarak ele aldılar. Bu yazarlara göre Kaptan Briggs, dini inaçlarını çılgınlık derecesine vardırmıştı. Gemiye, yük dışında bir damla bile alkol alınmasına asla izin vermiyordu. Bu yazarlar, Kaptan Briggs'in, ahlakçılığı da delilik boyutlarına vardırdığını belirtiyorlar. Aslına bakılacak olursa, Kaptan Briggs ağzına içki koymayan biriydi ama, sabit fikirli bir manyak da değildi. Kendisini tanıyanlar, onu "yüksek karakterli bir insan; zeki ve çalışkan bir kaptan" olarak tanımlıyorlardı. Kaptan Briggs, Mary Celeste gemisinin ortaklarından da biriydi.

İkinci kaptanın adı **Albert G. Richardson** idi. Amerikan İç Savaşı'nda çarpışmıştı. Daha sonra Winchester şirketi sahibinin yeğenlerinden biriyle evlenmişti. Daha önce de Kaptan Briggs'in yönetimi altında çalışmıştı. Yakınları, onun da dürüst ve güvenilir bir kişiliğe sahip olduğunu belirtiyorlardı. Richardson'ın çevresinde saygın bir kişi olarak anıldığı biliniyor.

Bilinmez bir kadere giden bu yolcular arasında bir de kadın vardı: Kaptan Briggs'in karısı **Sarah Elizabeth**. Massachusetts eyaletinin Marion kasabasındaki kilise papazının kızıydı. Kaptan Briggs ile evliliğinden olma iki çocuğundan biri de gemideydi. **Sophia Matilda** adlı iki yaşındaki kızlarını da yolculukta yanlarına alan Briggs çifti, oğulları **Arthur Stanley**'i evde bırakmışlardı.

Yolculuk başlıyor

2 Kasım 1872 Cumartesi günü akşama doğru, Mary Celeste yolculuk için hazırdı. Geminin yükü ambarlara yüklenmiş ve sağlamca yerleştirilmişti. Mary Celeste, 1701 fıçı içilmez alkol taşıyordu.

5 Kasım sabahı erken saatlerde **Sandy Hook** adlı kılavuz gemisi Mary Celeste'i 44 no'lu rıhtımdan çekerek Staten Adası'nın aşağı koyuna getirdi. Atlas Okyanusu, yılın mevsim ortalamasının üstünde fırtınalıydı. Kaptan Briggs, denize açılmadan önce iki gün demir atıp beklemek zorunda kaldı. Gemi ancak 7 Kasım günü yelken açabildi.

8 gün sonra

15 Kasım 1872'de, yani Mary Celeste'in New York limanından ayrılmasından sekiz gün sonra Dei Gratia gemisi demir aldı. Cebelitarık limanına petrol götürüyordu. Geminin kaptanı Nova Scotialı **David Reed Morehouse** idi. İkinci kaptan da **Oliver Devau** adını taşıyordu. Gerek bu iki kaptan, gerekse geri kalan mürettebat, son derece yetenekli birer

denizciydiler. Sonraki olaylar, onların bu yeteneğini gözler önüne serecekti.

Sahipsiz bir gemi

5 Aralık günü, saat 13 sularındaydı. Dei Gratia'nın mürettebatından **John Johnston** dümendeydi. Sancak tarafından, 8 kilometre kadar ötede bir gemi gördü. Geminin yelkenlerindeki durum tuhafına gitti. Üçüncü kaptan **John Wrihgt**'a durumu bildirdi. İkisi birden hemen Kaptan Morehouse'a haber verdiler. Kaptan Morehouse gemiyi dürbünüyle bir süre inceledi. Sonra, yardıma gidilmesi konusunda emir verdi.

Öğleden sonra saat 3 olduğunda, esrarengiz geminin 350 metre kadar yakınına gelmişlerdi. Morehouse, birkaç kez üst üste gemiye selam verdi. Cevap alamayınca, durumu araştırmak üzere adamlarından birkaçını gönderdi.

Oliver Devau, Wright'la Johnson'ı da yanına alarak sandala bindi. Kürek çekmeye başladılar. Yaklaştıkça, geminin adını okuyacak mesafeye geldiler: Mary Celeste. Johnson filikada kaldı. Öbürü ikisi geminin bordasına tırmandılar. Mary Celeste gemisinde bir tek kişi yoktu.

Her şey yerli yerinde ama...

Devau ile Wright, bundan sonraki bir saat boyunca Mary Celeste'i başta kıça gözden geçirdiler. Ana yelken, yani mayistra yelkeni, ön yelken dolabında bulundu. Ama tirinket yelkeniyle, velestıralya yelkeni, serenlerden kopup gitmişti. Buna karşılık, gabya istralyası ve aşağı istıralya yelkenleri açıktı. Öteki yelkenler ise direklere sarılı olarak duruyorlardı. Yelken donanımından bazı bölümler çalışmaz durumdaydı, bazıları kopup gitmişti. İplerle donanımın bir kısmı geminin yanlarından sarkıyordu. Randa yelkeninin üst serenini kaldırmaya yarayan 90 metrelik halat kopmuştu. Büyük bir kısmı da ortada yoktu.

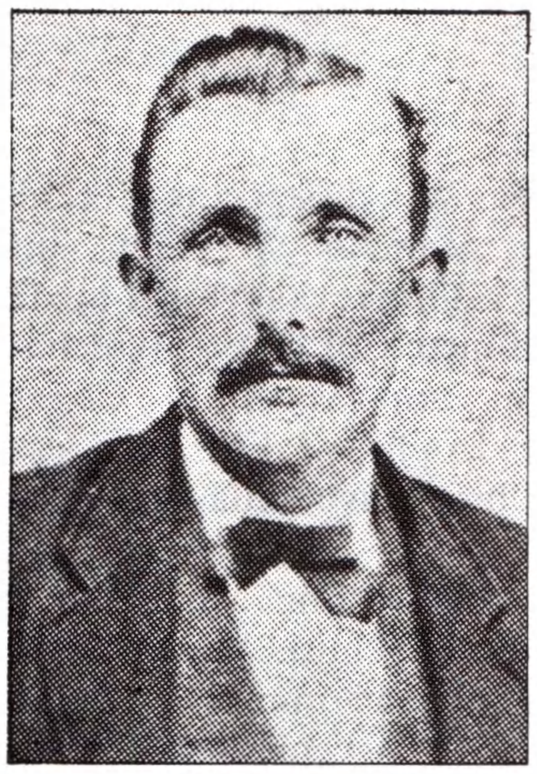

Mary Celeste'in süvarisi Kaptan Benjamin Spooner Briggs. Massachusetts doğumlu, dindar ve içki düşmanı idi. Kaptanın aşırı dini inançlarının, gemi mürettebatının başına gelen felakete (isyan ya da toplu çılgınlık) sebep olduğu ileri sürüldü (üstte solda).

Kaptan Briggs'in karısı Sarah Elizabeth. İki yaşındaki kızı Sophia Matilda ile birlikte o da uğursuz yolculuğa katıldı (üstte sağda).

İkinci kaptan Albert G. Richardson. Daha önce de Kaptan Briggs'in emrinde çalışmış, usta bir denizciydi (üstte).

Geminin kaptan, mürettebat ve yolcu listesi. Listedeki isimlerin hiçbirinden bir daha haber alınamadı (solda).

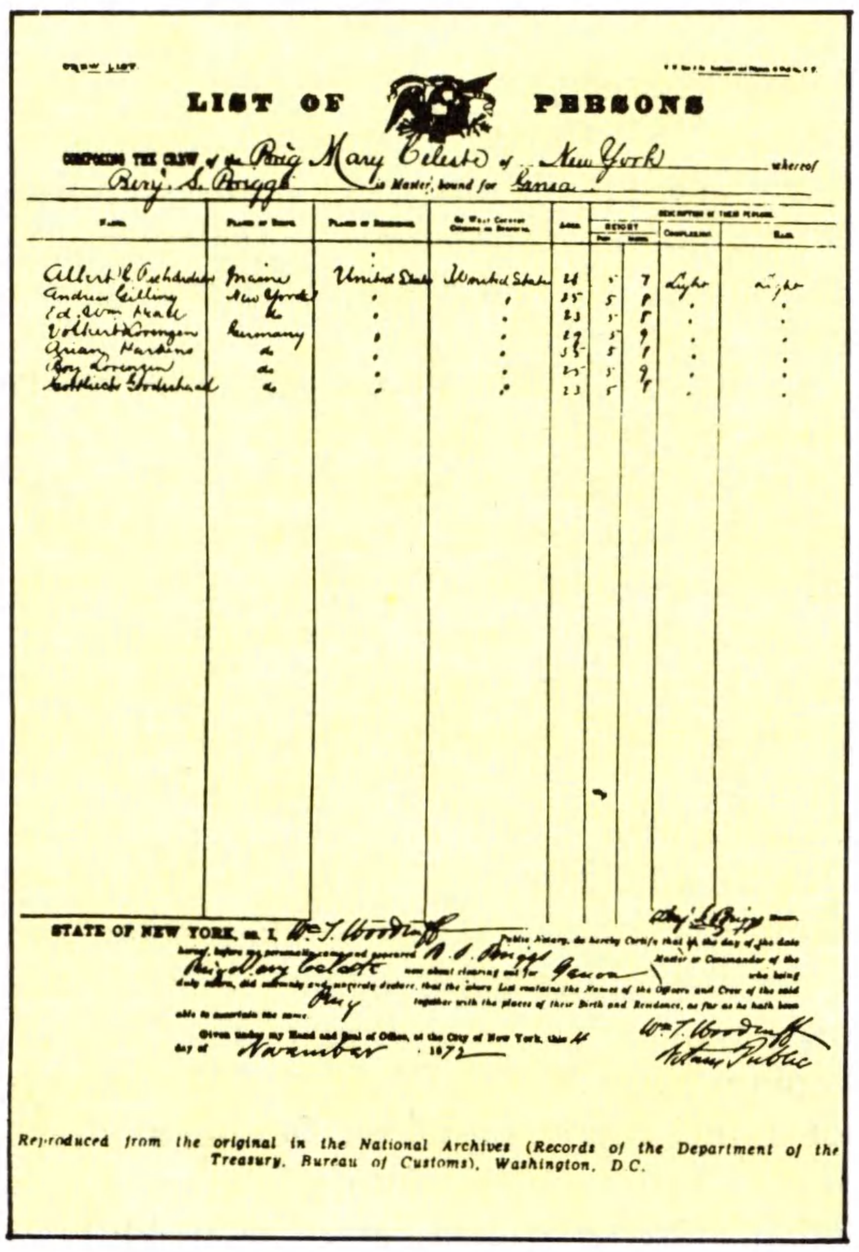

LIST OF PERSONS

...Brig Mary Celeste of New York ... wherof ... Master, bound for Genoa

STATE OF NEW YORK, ss. I, ... Public Notary, do hereby Certify that ... Master or Commander of the ... who being ... together with the places of their Birth and Residence, as far as he hath been able to ascertain the same.

Given under my Hand and Seal of Office, at the City of New York, this ... day of November 1872

Reproduced from the original in the National Archives (Records of the Department of the Treasury, Bureau of Customs), Washington, D.C.

Kısacası, Mary Celeste, Atlas Okyanusu'nda normal olarak sefer yapan gemilerin birçoğundan daha iyi durumdaydı. Evet, kısa süre önce bir fırtına atlattığına ilişkin birçok kanıt vardı, ama kaptanla mürettebatın gemiyi aniden neden terk ettiğini anlamak mümkün değildi. Bu konuda tek ipucu yoktu.

Oliver Devau, Kaptan Briggs'in köşkünde geçici seyir defterini buldu. Defterde şöyle yazıyordu: *"25 Pazartesi. Saat beşte doğu-güneydoğu istikametinde Saint Mary Adası'nı tuttuk. Sekizde adanın doğu ucuna üç kilometre mesafedeydik."*

80.000 dolar kazanacaklar

Uluslararası deniz hukukunda şöyle bir kural vardır: Denizde terk edilmiş bir gemiyi bulan, o tekne ile yükünün değerinin belli bir yüzdesini almaya hak kazanır. Genellikle böyle bir tekne, bir enkazdan ibaretir. Ama Mary Celeste her bakımdan sağlam bir gemiydi. Üstelik, değerli yükü de el değmemiş vaziyette duruyordu. Böylece, onu bulanlar neredeyse 80 bin dolarlık bir ödülü hak etmiş oluyorlardı. Bu da astronomik bir rakamdı.

Gözaltına alındı

Devau ile **Augustus Anderson** ve **Charles Lund** adlı iki tayfa, Mary Celeste'e geçtiler. Gemiyi iki günde düzene soktular. Ardından, iki gemi yan yana Cebelitarık'a doğru yelken açtı. Bir haftalık bir yolculuktan sonra, 12 Aralık akşamı Dei Gratia Cebelitarık'a vardı. Ertesi sabahın erken saatlerinde de Mary Celeste limana giriyordu. Demir atmasının üstünden iki saat geçmemişti ki, Mary Celeste, İngiliz Kraliyet Donanması Divanı yargıcı **Thomas J. Vecchio** tarafından "gözaltına" alındı.

Duymayan kalmadı

Kraliçenin donanmasının Cebelitarık'taki başsavcısı ve Kraliçenin danışmanı olan **Frederick Solly Flood,** küstah ve kendini beğenmiş bir devlet memuru idi. Mary Celeste'in terk edilmesini de hemen bir cinayet ve yağma olayına bağlamakta gecikmedi. Ama eğer Solly Flood olmasaydı. Mary Celeste'in esrarı, tarihin tozlu sayfaları arasında unutulup gidecekti... Onun Donanma Divanı'nda ağır suçlamalarla dava açması üzerine Mary Celeste olayını dünyada duymayan kalmadı.

Suçlamalar

Flood, ilk olarak Mary Celeste'in asıl müretteba tını suçlamakla işe başladı. Tabii, bu siyasi bir suçlamaydı. Flood'a göre müretteba t, gemideki alkolü ele geçirmişti. İyice sarhoş olan gemiciler, daha sonra Kaptan Briggs ile ailesini ve ikinci kaptan Richardson'ı öldürmüşlerdi. Flood'un bu görüşünü daha sonra başkaları da ele alarak tekrarladı.

Örneğin, ABD Maliye Bakanlarından **William A. Richard,** 1873'te **New York Times** gazetesinin birinci sayfasında yayımlanan açık mektubunda bu suçlamayı yineliyordu. Ancak, suçlamayı yapanların unuttukları bir nokta vardı: Gemideki alkol, "denatüre", yani içilmez nitelikte alkoldü. Bunun içeŋ bir insanın sarhoş olmadan çok önce mide ağrılarından mahvolması gerekirdi. Sonunda Savcı Flood da bu görüşünü geri almak zorunda kaldı.

Dei Gratia gemisinin (en altta) kaptanı David Reed Morehouse (altta). Uluslararası deniz yasalarına göre terk edilmiş ya da karaya oturmuş boş bir gemiyi bulan ve kurtaran ya da yedeğine alan kimse o gemiye sahip çıkabilir. Bu el koyma işlemine geminin yükü de dahildir. Kaptan Morehouse bu yasa uyarınca Mary Celeste gemisini başıboş bulduğu için sahibi olmuş, bu da kendisine umulmadık bir servet kazandırmıştır. Kuşkucu bir takım görüşler, Mary Celeste'nin korsan bir tertiple Kaptan Morehouse'a geçtiğini ileri sürmüş, ancak kanıtlayamamışlardır.

Cinayet mi?

Flood'un ikinci iddiası şuydu: İki kaptan, Briggs ile Morehouse, suç ortağı idiler. Flood'un yeni iddiasına göre Briggs, müretteba tı öldürüp cesetlerini denize atmıştı. Ondan sonra da ailesiyle birlikte can filikasına binmiş, Kaptan Morehouse'la önceden kararlaştırdıkları bir yere gitmişti. O gidedursun, Kaptan Morehouse da, kararlaştırılan noktada Mary Celeste'i bulmuş gibi yapmıştı.

Gemiyi yedeğine alan Morehouse, Cebelitarık'a "kurtarmalık"ı almaya gelmişti. Savcıya göre, iki kaptan daha sonra bir yerde buluşup bu "hak edilmemiş ödül"ü paylaşacaklardı. Evet, bu belki yabana atılmayacak bir görüştü. Ama Briggs ile Morehouse'un kötü karakterli ya da dolandırıcı olduklarına ilişkin tek bir delil bile yoktu.

Üstelik, Briggs'in Mary Celeste'in sahiplerinden biri olduğu da unutulmamalıydı. Yani, "kurtarmalık"tan payına düşecek para, tekneye yaptığı yatırımdan çok daha az olacaktı. Bunun da akla uygun tarafı yoktu. Sonunda Savcı Flood, bu iddiasından da vazgeçti.

Uğursuzluğu yıllarca sürdü

Mary Celeste, sonunda, James H. Winchester şirketine iade edildi. Gemi, yeni kaptanı **George Blatchford** yönetiminde Cenova'ya ulaştı ve yükünü teslim etti. Winchester gemiyi -söylendiğine göre büyük zararlasattı. Bunu izleyen 12 yıl içinde de Mary Celeste en az 17 kez el değiştirdi. Satın alanların hiçbiri gemiden memnun kalmadı. Yelkenli, Amerika kıyıları boyunca kâh yükünü, mürettebatını yitirerek, kâh karaya oturarak, kâh yangın felaketlerine uğrayarak dolanıp durdu. Anlaşılan Mary Celeste'in uğursuzluğu devam ediyordu.

Dei Gretia gemisinin ikinci kaptanı Oliver Deveau (altta) ve iki tayfası 1872 Aralığında yedeklerine aldıkları Mars Celeste'yi Cebelitarık limanına getirdiler. Ancak, İngiliz resmi otoriteleri Mary Celeste'yi nasıl başıboş bulduklarına ilişkin hikâyeyi benimsemedi ve soruşturma açtı.

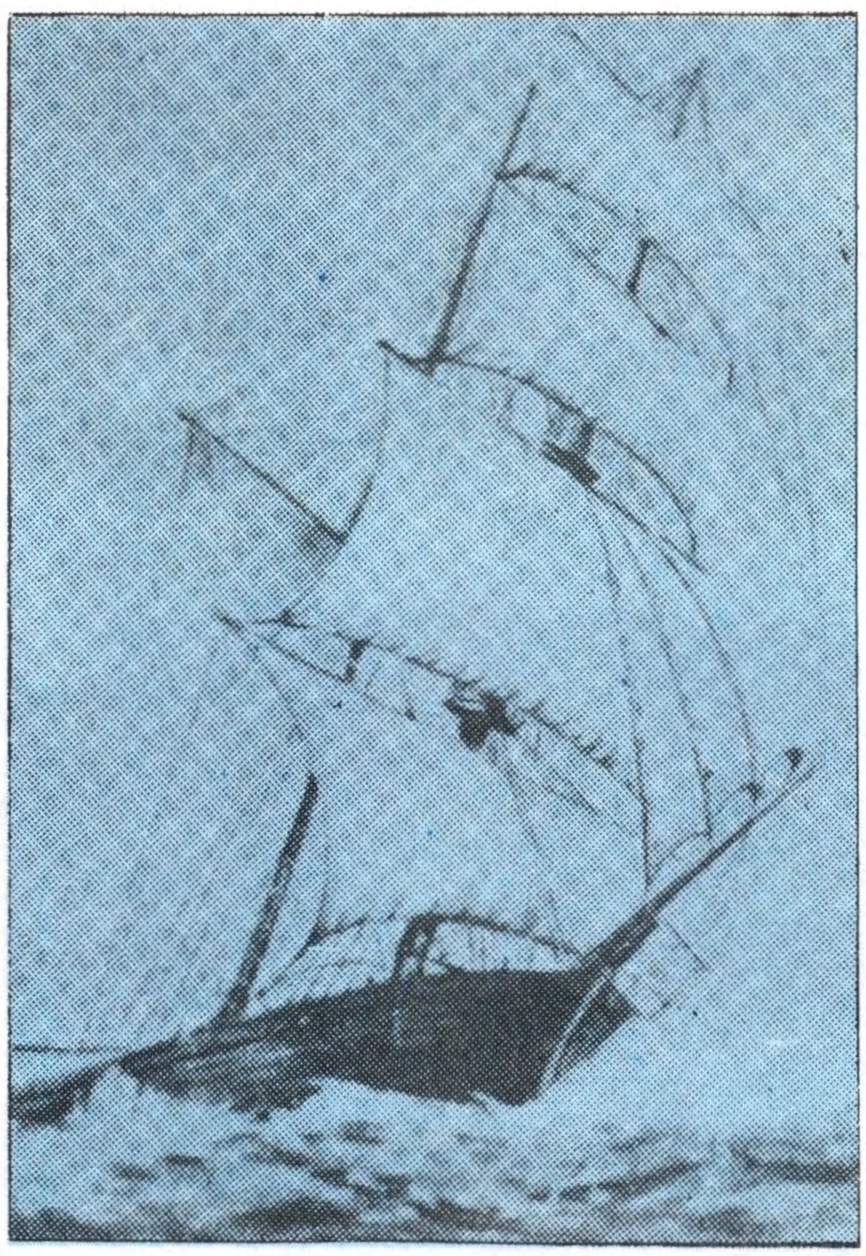

Gerçekte Mary Celeste'e ne olmuştu? Sayfa 1052'de.

Define, sırrını ele vermiyor

Yıllar boyunca sayısız define avcısı Oak Adası'na akın ettiler (Bkz. sayfa 852). Hepsi, Para Çukuru'ndaki görkemli hazineyi bulacaklarından emindiler. Fakat, çukur, sırrını ele vermemekte direndi.

TRURO GRUBUNUN define avcıları, Para Çukuru'nda görkemli bir hazine var olduğundan bir ara kuşkuya kapılmışlardı. Su tünelinin bulunması bu kuşkuları silip attı. Tünelin çok zekice yapılmış olması bir yana, çukurun inşası bile muazzam bir işti. Sıradan bir ganimeti saklamak için bu kadar zahmete girilmiş olabileceğini akıl almıyordu. Para Çukuru'nda bir servet yatıyor olmalıydı. Öyleyse, bu serveti ortaya çıkarmak için her türlü çabada bulunmaya değerdi.

Yine yenilgi

İşçiler, Smith'in Koyu'nda 150 feet uzunluğunda bir su benti inşa ettiler. Bu bent, gelgitin en alçak noktası ile havza arasında, suyun gelişini kesmek amacıyla açılmıştı. O zaman Para Çukuru'nun suyunu bir defalık kurutmak yetip de artacaktı.

Ne yazık ki, bir gelgitte olağandışı düzeyde yükselen sular, benti, daha tamamlanmadan sürükleyip götürdü. Truro gurubu bunun üzerine talihsizliğini yanlış bir kararla da pekiştirdi.

Devam ediyorlar

Aslında, bir bent yapımında başarıya ulaşmanın mümkün olduğunu açıkça görmüş olmaları gerekirdi. Çünkü esrarlı selefleri de tüneli başka şekilde kazmış olamazdılar. Oysa, ilk planlarına bağlı kalacaklarına, daha hızlı, daha ucuza mal olacak bir çözümü tercih ettiler. Kıyı ile Para Çukuru arasındaki tüneli kesip, su akışını durdurmaya karar verdiler. Kaç tane yeni mil sokup, kaç yeni tünel kazdıklarına ve su tünelini nerelerde aradıklarına ilişkin raporlar oldukça karışık.

Para Çukuru'ndaki kazıların ilk kayıtlarında, ölçü birimi olarak İngiliz ölçü standartları kullanılmıştı. Bu yazıda da, özgün ölçüler metrik eşdeğerlerine dönüştürülmedi. Aşağıdaki dönüşüm tablosu yararlı olabilir:
1 inç = 2,5 santimetre
10 inç = 25 santimetre
1 ft. = 30 santimetre
100 ft. = 30 metre
1 mil = 1.6 kilometre

Oak Adası, Nova Scotia'nın kıyılarından görülebiliyor (altta). Ada, ince ve uzun meşe ağaçları ile kaplı olduğundan, Oak (Meşe) Adası ismini almış. Oak Adası'nda kimse yaşamıyor. Daha doğrusu 1795'teki ilk keşif olayından önce kimse yaşamıyordu. Geçen yıllar içerisinde, araştırmacılar adada birçok malzeme ve yapı bıraktılar. 1963'te Robert Dunfield adlı bir Amerikalı petrolcü-jeolog bir yol yaptırttı (fotoğrafın sağ tarafında görülebiliyor). Amaç, modern kazı araçlarının taşınabilmesiydi.

Bir ara, su tünelini bulduklarını sandılar. 35 feet derinlikteki iri bir kaya parçasını yerinden oynatınca fışkıran sularla karşılaşmışlardı. Gerçekte, Para Çukuru'na o kadar yakındılar ki, su tünelinin de yüzeye bu kadar yakın olması imkânsızdı. Bulduklarını sandıkları tüneli kapatmak amacıyla, kazık ve keresteler yerleştirdiler. Fakat, Para Çukuru'nda su düzeyi zerrece değişmedi. Çabaları bu şekilde aksayınca, daha önce denenmiş bir çareye başvurdular. Para Çukuru'ndan 50 feet uzakta 118 feet derinliğinde bir tünel kazdılar. Sonra da yana dönüp hedeflerine doğru yollarına devam ettiler. Ne var ki, bu tecrübede seleflerinden de şanssız çıktılar. Çünkü Para Çukuru, tünelin içine çöküverdi.

Çukur, adam öldürüyor

1859 yılında grup yeniden oluştu. Ertesi yıl yeni bir Truro ortaklığı kurulmuştu. İlk gruptaki bazı üyeler de yeni ortaklıkta yer alıyordu. Yeni yeni miller toprağa sokularak tüneller açıldı. Tek amaçları, su tünelinden gelen suyu kesmek ya da yönünü değiştirmekti. Hepsinde de aynı şekilde açık bir başarısızlığa uğradılar. Pompalarda aynı anda 63 kişi ile 33 at çalışıyordu.

1861'de ise, Para Çukuru'nu kurutmak işi, artık kesinlikle üstesinden gelinmez bir görünüm aldığı için, buhar gücüne başvuruldu. Bu sefer de kazan patladı ve işçilerden biri haşlanarak öldü. 1865 yılına gelindiğinde ise, artık iyice boylarının ölçüsünü alan Truro grubu üyeleri, bu sefer kazıdan kesinlikle vazgeçtiler. Yerlerini de Halifaxlı bir gruba bıraktılar. Halifaxlılar ertesi yıl yeni bir ortaklık kurdular.

Hazine ele geçmeyecek

İlk Truro grubu gibi, Halifax ortaklığı da işe akıllıca giriştiler. Bir bent inşa ederek, suyu kaynağında kurutmaya çalıştılar. Yine eskisi gibi, yükselen sular, daha tamamlanmadan

eserlerini yok etti. Bir kez daha eskisi gibi, bu tek başarısızlık, define avcılarının akıllıca stratejilerini yok etti.

Daha iyi bir bent yapmak gibi çetin bir işe girişeceklerine, yine Para Çukuru'na döndüler. Pompaladılar, kazdılar. Delikler açıp biraz daha kazdılar. Su tünelini kesmek için yanlamasına ek tüneller açtılar. Sonunda su tünelini kesmeyi başardılar ama, bu işin onlara pek hayrı dokunmadı. 4 feet'e yakın yükseklikte ve 2,5 feet genişliğindeki su tünelinin, Para Çukuru'na 110 feet derinlikte girdiğini keşfettiler. Yani tünel, hazinenin bulunduğu sanılan yerin 10 feet aşağısındaydı.

Ancak, su tünelini bulmakla, denizden gelen suyun akışını kesmek arasında çok fark vardı. Bu ortaklık da 1867 yılında pes ederek, hiç adilane olmayan mücadeleyi sürdürmekten vazgeçti. Ortaklığın üyelerinden biri olan **Isaac Blair,** 1938 yılında ölürken yeğeni **Frederick Blair**'e şunları söylüyordu:

"Gördüklerim, beni orada bu hazinenin gömülü olduğuna ikna etmeye yetiyor. Aynı zamanda, bu hazinenin kimsenin eline geçemeyeceğine ikna etmeye de yeterli." Peygamberce bir kehanet! Ne var ki, yeğen Blair de, uzun süren yaşamı boyunca, Oak Adası'nın esrarını çözmek için birçok girişime katılacaktı.

Değişik bir yaklaşım

Artık başarısızlığın kaçınılmazlığı kafalara iyice yerleşmişti. Bir sonraki cesur girişime kadar da, aradan 25 yıl geçti. 1894'te Oak Adası Hazine Şirketi kuruldu. Şirketin 60 bin dolar sermayesi vardı. Prospektüsünü ise, genç Blair hazırladı. Doğrusu, prospektüs tarihi bir analiz yapma açısından oldukça akla yakındı.

Hevesli yatırımcılara şunlar deniyordu: *"Şimdiye kadar, okyanusun suyu boşaltılmaya çalışılarak vahim bir hata işlendiği açık. Çözüm ise, suyun tünelde akışını, kıyıya yakın bir yerde kesmeye çalışmaktır. Bunun için de en gelişmiş modern aygıtları kullanmak gerekiyordu. Yoksa çukurdaki suyu pompalamaya girişmenin yararı yoktu."*

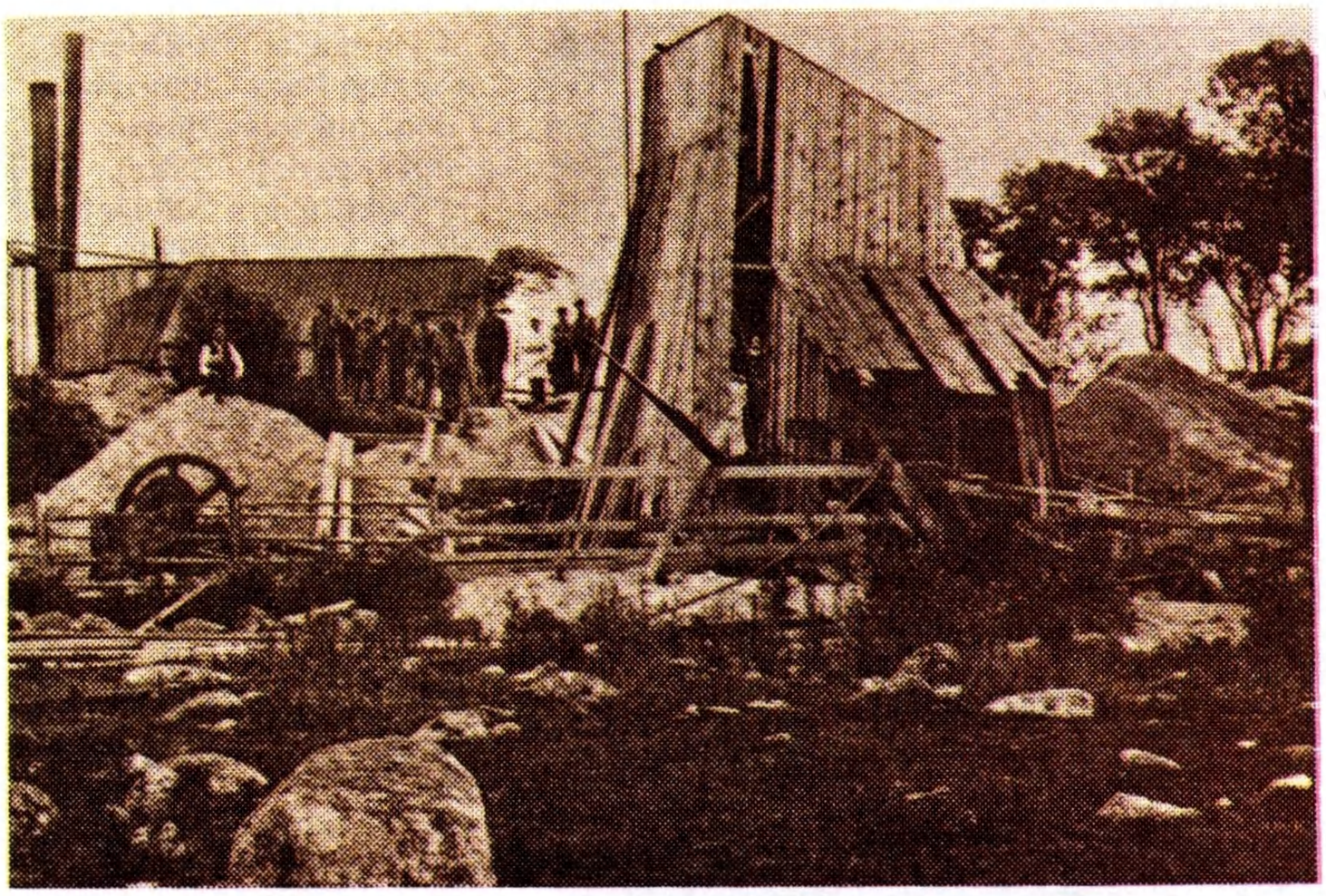

Frederick Blair'in Oak Island Treasure Company (Meşe Adası Define Şirketi) kazıları yürütürken, Para Çukuru'nun üst kısmı. Blair ve ortakları, beş yılı aşkın bir süre boyunca, çukurdaki suyu boşaltmak için birbiri ardınca sayısız girişimde bulundular. Ne yazık ki başaramadılar (üstte),
1915'lerde Para Çukuru'nda hevesle çalışan bir grup define avcısı. Blair'in kendi fonları çoktan tükenmişti ama, adaya gelen başka ortaklıklara danışmanlık görevi yapmayı sürdürdü. 1954 yılında ölene kadar Blair, ele avuca sığmayan bu definenin gün gelip bulunacağına inanıyordu (altta).

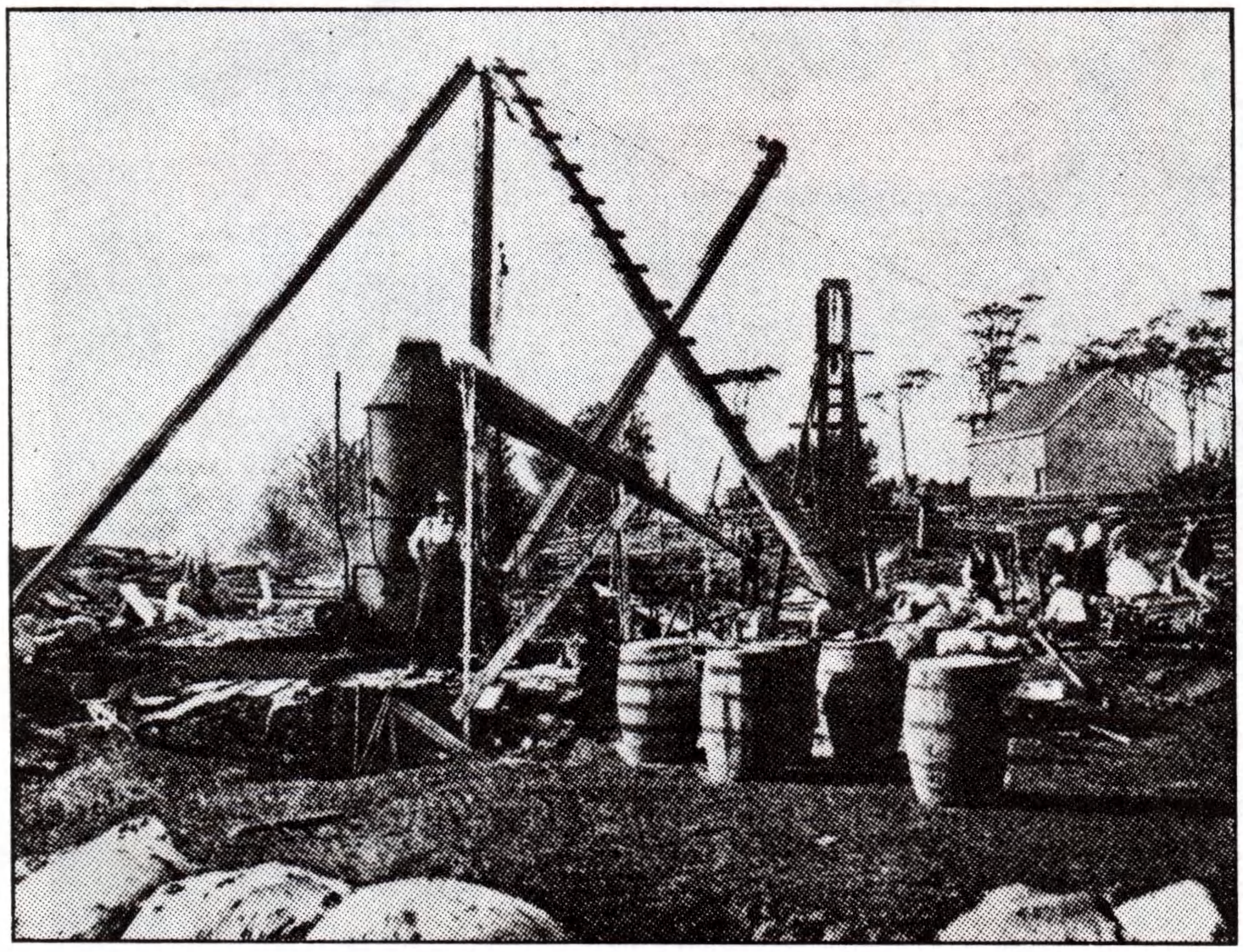

Çukur yeri kayboluyor

Daha önce defalarca yapıldığı gibi, su tünelini kesme işleminde yine bir hata işlendi. Girişim, kıyıya değil de, Para Çukuru'na yakın bir yerde yapıldı. Oysa kıyıya yakın bir noktada su tüneli elbette yüzeye yakın olurdu. Çabalar yine başarısızlıkla sonuçlandı. Derken, yine önceden olduğu gibi, Para Çukuru üzerinde çalışmaya girişildi. Bu kez işler daha da zorlaşmıştı.

Çünkü yüz yıl süren tahribat, çukurun tam yerinin de belirsiz hale gelmesine yol açmıştı. Blair ve ortakları yine de çukuru bulmayı başardılar. Bunun için, önceden mille açılmış tünellerden birinden bir yan tünele geçip, oradan yukarı doğru çıktılar. Su tünelini, 110 feet düzeyinde Para Çukuru'na girdiği noktada keşfettiler. Ancak gelgitin basıncı, suları o düzeyde kesemeyecek kadar fazlaydı.

Nihayet, birşeylere rastlanıyor

Olayların akışına göre, artık delme vakti gelmişti. Önce içeri 3 inç kalınlığında bir boru soktular. Boru 126 feet derinlikte demire rastladı. Borunun içinden aşağı bir delgi sarkıttılar. Delgi, engeli aşıp geçti. 151 feet derinlikte ise, çimento olarak tanımlanan bir şeye çarptı. 20 inç aşağıda bu kez, delgi, 5 inç kalınlığında bir meşe bölmeyę rastladı.

Sonra, büyük metal nesnelere "benzeyen" bir şeylere vurdu. Burguyu ısrarla döndürüp çevirerek, bunları yerinden oynattılar. Burgu da, görünürde, aralarından kayıp geçti. Sonra gevşek bir metal tabakaya gelindi. Delginin bu tabakadan geçmesi daha da zor oldu. Bunun ardından, yine büyük metal nesnelerle karşılaştılar.

Birinci Truro grubu, 1897'de tahta ve

1971 yılında Triton Alliance Company, Para Çukuru'na bir denizaltı televizyon kamerası sarkıttı. Şirket, Para Çukuru'nda 200 feet derinliğe kadar inmişti. Yetkililer, kamerada üç sandığın yanı sıra, bir de kopmuş el göründüğünü iddia ettiler (solda).

1850 ile 1970 yılları arasında Para Çukuru'nda yapılan belli başlı kazılardan bazılarının ayrıntıları. Gittikçe daha gelişmiş aygıtlar kullanıldığı halde, çukur yine de sırrını vermedi. Ama birbirini izleyen her kazıda daha derinlere inmek mümkün oldu (en sağda).

metal bölmelerden geçtiğinden bu yana, gömülü bir mal olduğuna ilişkin ilk kanıttı bu. Delgiciler, iki metal çubuk dizisi arasında bir tabaka, gevşek bir madeni para tabakası olduğuna hükmettiler. Üstelik de, çubukların demirden olduğunu sanmıyorlardı.

Esrarengiz parşömen

Sonradan yapılan basit bir deney yeterli oldu. Blair, su en yüksek düzeydeyken Para Çukuru'na kırmızı boya boşalttı. Boya, Para Çukuru'ndan 600 feet uzakta üç ayrı yerde yüzeye çıktı. Ancak bu kez yüzeye çıktığı yer, adanın güney kıyısındaydı.

Bu ikinci tüneli kesmek için de, hüsranla sonuçlanan bir çabada bulunuldu. Blair, toprağa 6 mil sokarak, altı tünel açtı. İşi bittiğinde, ortaklığın parası da bitmişti. Çabasının tek sonucu olarak, Para Çukuru'nun çevresinin bataklıktan farkı kalmadı. Öyle ki, tam yerini bulmak mümkün olmayacak gibiydi.

Ancak, birbirini izleyen bu başarısızlıklar dizisi içinde, Blair olumlu bir keşifte de bulundu. Bulduğu esrarlı bir nesne, hem kendi ortaklığının üyelerinin, hem de daha sonraki hazine avcılarının kuşkularını sildi. Artık, hiçbir kuşkuya yer bırakmamacasına, Para Çukuru'nda bir şeyler gömüldüğüne emindiler.

Delme işlemlerinden biri sırasında, burgu toprak yüzeyine, top haline gelmiş küçük bir parşömen kâğıdı parçası çıkarmıştı. Kâğıdı düzelttikleri zaman, üzerinde "V.I." harflerinin yazılı olduğunu gördüler. Bu harflerin ne anlama geldiği belli değildi. Ama, bu kadar büyük bir derinlikten çıkarılan bir parşömen parçasını göz ardı etmek de mümkün değildi. Mutlaka bir tür kanıttı bu! İyi ama, neyin kanıtıydı?

Define bir efsanedir

Aramaları bundan sonra sürdüren kişi, New Yorklu bir maden ve deniz mühendisi olan Yüzbaşı **Harry L. Bowdoin** oldu. Bowdoin işe iyi girişti. Önce Para Çukuru'nu 113 feet derinliğe kadar temizledi. Buradan aşağı bir çekirdek delgi (göbek mili) sarkıttı. Delgi, 149 feet derinlikte, çimento olduğu sanılan bir şeye çarptı. Kazıyı yürütenler adamakıllı heyecanlandılar. Acaba gerçekten su geçirmez bir hazine odasının eşiğine mi gelmişlerdi?

Ne yazık ki, hayır. Bunu izleyen 18 feet boyunca yukarı yalnızca sarı balçık ve taş çıktı. Sonra da asıl kaya tabakası geldi. 25 delik daha açılması da hiçbir sonuç vermedi. Columbia Üniversitesi'nden uzmanlar ise, çimento sanılan madde hakkında yargılarını bildirdiler. Bu, suyun etkisiyle çukurlaşmış doğal kireçtaşıydı. Bowdoin, definenin bir efsane olduğunu söyleyerek, adayı terk etti.

Aletler bulunuyor

Daha sonra, başkaları da gelip gittiler. Ama, Para Çukuru konusundaki, hatırı sayılır olmakla birlikte, insanı öfkelendirecek kadar yetersiz bilgiye hiçbir katkıda bulunmadılar. Sonra 1931'de **William Chappell,** bir kez daha adaya döndü. Chappel, 30 yılı aşkın bir süre önce, parşömen kâğıdını toprak yüzeyine çıkaran delgiyi çalıştıran kişiydi. Para Çukuru'nun içinde ve yakınında kazı yaptı. Zaten eski ortağı Blair'le de çukurun yeri konusunda pek anlaşmaya varamamışlardı.

Ne var ki, Chappell, 116 ila 150 feet arası derinliklerde, daha önceki çalışmalara ilişkin bir sürü kanıt buldu. Bir kazma, bir yağ lambası, bir gemi demiri tırnağı ve bir balta başı. Bu aletlerin 250 yıl öncesinden kaldığı tahmin ediliyordu. Blair'e göre, bu nesnelerin bu kadar derinlikte bulunmasının tek bir açıklaması olabilirdi: 100 feet derinlikte (ki, "sandıklar"ın asıl yerinin burası olduğu düşünülüyordu), doğal bir boşluk vardı. Alet-

Dipsiz kuyuyu andıran Para Çukuru'na inen tünellerden biri (altta). 1795 yılında keşfedilmesinden bu yana, çukura yüzbinlerce dolar harcandı ve beş kişi burada hayatını kaybetti.

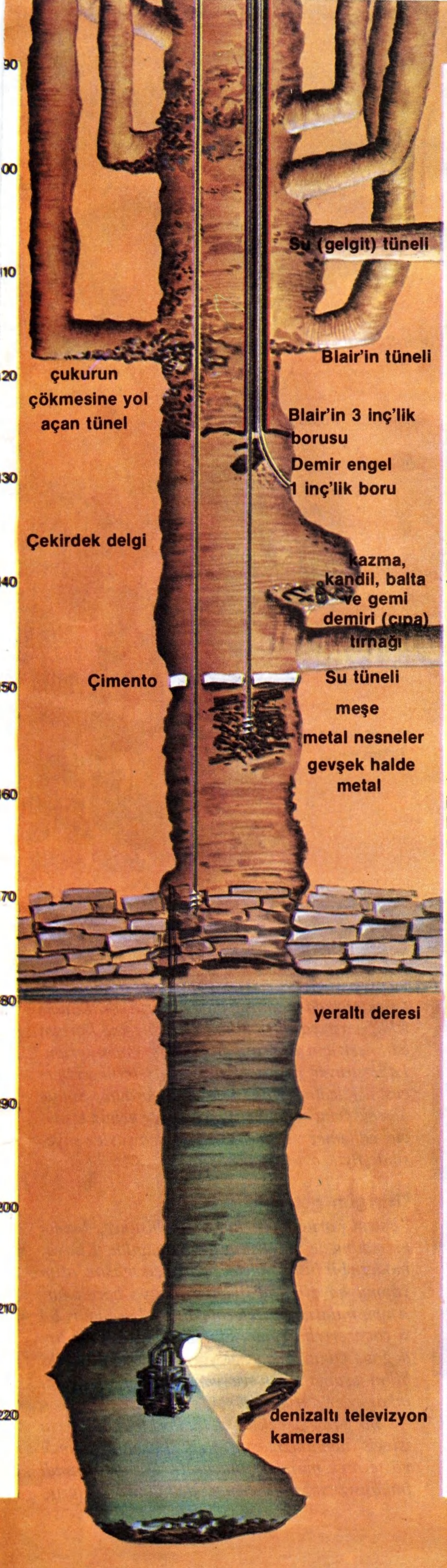

Halifax ortaklığının yanlamasına tünelleri

1850: Truro sendikası kuyu ve tünel kazıyor. Çukur, bir çamur denizinde kayboluyor.

1860'lar: Yeni Truro sendikası çukurdan su pompalamak için önce insan gücünden, sonra buhardan yararlanıyor. Sonuç: Bir can kaybı.

1866: Halifax ortaklığı, ilk su tünelinin tam yerini buluyor.

1894: Oak Island Treasure Company (Meşe Adası Define Şirketi) çukurun yerini yeniden saptıyor.

1897: Delme işlemi başlıyor. Blair'in Oak Island Treasure Company'si, bir kez daha defineye ilişkin kanıtlar elde ediyor. Ancak, ilk başarısını tekrarlayamıyor. Blair, ikinci bir su tünelinin varlığından kuşku duyuyor.

1909: Bowdoin delme işlemini sürdürüyor. Ne var ki yalnızca balçık ve taşa rastlıyor.

1935: Gilber Hedden, kazıları 170 feet'e kadar indiriyor.

1938: Edwin Hamilton, 180 feet derinliğe iniyor.

1970: Triton Alliance Company, suyla dolu boşluğa denizaltı televizyon kamerası sarkıtıyor. Kamerada üç sandık görüldüğü sanılıyor. Bu, ne yazık ki, somut kanıtı ele geçmemiş bir gözlem oldu.

ler de, kuşatmanın herhangi bir noktasında bu boşluktan aşağı düşmüşlerdi.

Yöntemler gelişiyor

Blair, doğru bir açıklama getiriyor muydu, getirmiyor muydu bilinmez. Ama bu aramada kaderin elinin oynadığı role doğru bir şekilde parmak basmıştı. Her başarısızlık, daha sonraki girişimlerin başarı ihtimallerini azaltıyordu. Oysa, yıllar geçtikçe define avcıları daha gelişmiş yöntemlerden ve donanımdan yararlanıyorlardı. 1930'lu yılların ortalarında, New Jerseyli bir işadamı olan **Gilbert Hedden,** Chappel'in tünelini temizledi. 170 feet'e kadar da indi.

İki mevsim süren çabalardan sonra o da pes etti. Donanımlarını, bir makine mühendisi olan **Edwin Hamilton**'a sattı. Hamilton ise, 180 feet derinliğe vardı. Hazine filan bulamadı ama, 150 feet'te su tünelinin Para Çukuru'na girdiği yeri keşfetti. Ayrıca, tıpkı birincisi gibi, bu ikinci su tünelinin de Smith'in Koyu'ndan geldiğini saptadı. Blair'in kırmızı boyalarının neden güney kumsalında ortaya çıktığı da anlaşılmıştı. 180 feet derinlikte, o yönden gelen ve çukurun içinden akan doğal bir dere vardı.

Çözülmemiş bir bilmece

Başarısızlıklar dizisi İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra da devam etti. 1963 yılında ise, yenilgiye bir de trajedi eklendi. Emekliye ayrılmış bir sirk akrobatı olan **Robert Restall,** aramalarda hayatını kaybetti. Restall, tünelde çalışırken kullandığı pompanın egzoz dumanı yüzünden kendinden geçti. Sonunda hem Restall, hem de onu kurtarmaya gelen oğlu ve başka iki kişi daha öldü.

İki yıl sonra ise, Amerikalı bir petrol jeoloğu olan **Robert Dunfield** görkemli bir girişimde bulundu. Hatta, 70 feet yükseklikte bir mengeneli kazıcıyı adaya getirmek için, anakaradan Oak Adası'na bir köprü bile yaptırdı. Bununla, Para Çukuru'nun yerinde, 80 feet genişlikte ve 130 feet derinlikte bir çukur kazdı. Sonuç yine hüsran oldu.

1970 yılında, kendine Triton Alliance Şirketi adını veren bir grup, Dunfield'in imtiyazını devraldı. Bir yıl sonra Triton grubu, 212 feet derinlikte içi su dolu bir çukura rastlamıştı. Daha sonra aşağı sarkıtılan bir denizaltı televizyon kamerasında, sandığa benzeyen üç cisim göründü.

İşin ilginç yanı, sandıksı cisimlerin yanında, eti bozulmamış, kopuk bir el de duruyordu. Daha sonra, mağaraya, 235 metre derinliğe dalgıçlar indirildi. Ne sandıkları, ne de eli bulabildiler. Artık Para Çukuru'nun bilmecesi hiç çözülmeyecek gibi görünüyordu.

Para Çukuru'nun ardındaki dahi kimdi? Ve burayı neden inşa etmişti? Sayfa 990'da.

19. yüzyıl, bilimde bir patlamanın başlangıcı ve aynı zamanda psişik keşiflerin geliştiği bir dönemdir. Bu dönemde evrenin bilimsel çehresi ortaya çıkarıldı. Fakat akılcılıkla bağdaşmayan öyle psişik olaylar vardı ki, bunlar için bir kılıf bulunamıyordu. Bilim ve bilim ötesinin ilk çatışması böyle başladı.

1903 yılında medyum Eusopia Palladino'nun bir celsesinde masa havalanıyor. Bilim adamları, normalüstü bir nedenle levitasyonun oluştuğuna karar verdiler.

Bilim, normalötesinin peşinde

NORMALÜSTÜ OLAYLARIN bilim tarafından kabul görmesine engel olan bunların bilinmeyen işleyiş kuralları değil; ardında propaganda edilmek istenen art niyettir. Bilim, ruh ve esir felsefesiyle önyargılı bir çatışma içindedir. Çünkü bunlar, imkânsızlığın ötesine geçerek, mümkün olanı görmeyi çalışan fizik alışkanlıklarımızın dışında özel durumlardır.

Psişik konuları araştıranlar, bu iki ayrı görüşü birleştirmeye çalışan, her iki kesimden insanlardır. Bunlardan biri de Profesör **Charles Richet**'tir. Kuşkucu, bulguları didik didik etmesiyle tanınan Prof. Richet, bu uğurda uzun yıllarını psişik araştırmalar ile geçirdi. Ünlü bayan medyum **Eusapia Palladino**'nun ruhsal celselerini izledikten sonra, şöyle diyordu:

"Bir şarlatanlık bulamadım"

"Sayısız defa katıldığım bu celselerde, doğrudan bir bilim adamı olarak bulundum. Gördüm ve bilerek kabul etmedim. Ama o gerçeküstü şeyler, vardı. Bir medyum, aracı olduğunda, kendi psişik yeteneklerinden, saklı güçlerini harekete geçiren olağanüstü bir motor kuvvetinden yararlandığını gördüm. Çevredekilerin dikkatleri ve olaya duydukları yakınlık, sanki bu atmosferi güçlendiriyor. Böylece bilinen fizik kuralları geriliyor ve saklı fizik kuralları işlemeye başlıyor.

Bir gözlemci olarak katıldığım bu celselerde olup bitenler çok ileri bir teknolojinin ürünü olsa gerek. Çünkü ben bilimde olağanüstü denen şeyi kabul edemiyorum, bunların birer fiziksel açıklaması olmalıdır. Kitle hipnozu söz konusu olamaz. Fakat bir medyumun, masasının çevresinde olağanüstü olaylar oluyor ve bunların fotoğrafı çekilebiliyor. Bir fotoğraf makinesini hipnotize edemezsiniz. Ne bir sanrı, ne bir şarlatanlık, ne de mekanik bir hile ya da oyun bulamadım.

Bildiğim tek şey, bir masayı havalandıran bilinmeyen bir gücün, yerçekimi ile tepkimeye giren bir başka gücün varlığını doğrulamasıdır.

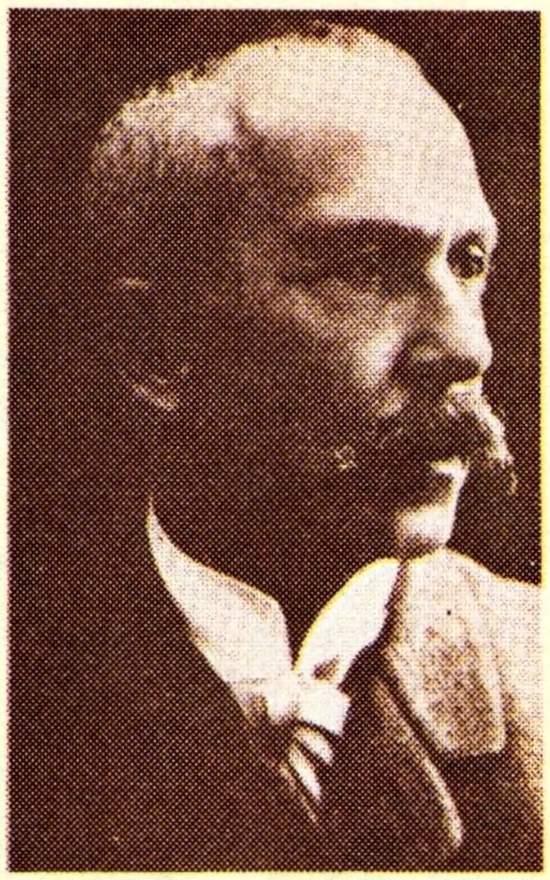

Fransız fizyoloğu Prof. Charles Richet, medyum Eusapia Palladino'nun yabancı ve ele geçirici bir güce teslim olduğunu açıkladı (üstte).

Çünkü orada imkânsız olan başarılıyor. Kandırıldığımızı ya da bilimin, bilimötesine kurban edilmesi için ayartıldığımızı hiç sanmıyorum. Laboratuvar aygıtlarıyla bu celselerin yüzlercesini izledim, yıllar yılı kafa yordum. Sonuç olarak şunu belirtmeliyim ki, bize henüz tasavvur edilemez ve kuraldışı görünen şeyler sayesinde fizik ortaya çıkmıştır."

"Bir gün gelecek"

"Esirin varlığından kuşkuya düşünce, bunun hissedilmediğine ilişkin deney yapıldı. Kimya, modern bir bilim olarak ortaya çıkmasını 'altın yapma hayallerine', yani simyaya borçludur. Atom, milattan öncelerine ait bir kurgudur. Bu ve benzeri bulgular sayesinde şimdiki bilim doğdu. Olmayana ergi yöntemi uygulayarak, bilim aşama yaptı ve yanlışlıkla fizikötesini inkâr eder duruma düştü.

Bir gün gelecektir ki; bu ileri teknolojilerin işleyiş mekanizmasını fizik kuralları içinde göstermek mümkün olacaktır. O zaman şimdi imkânsız ve akıl ermez dediğimiz şeylerin,

evrenin ilkeleri içinde yer aldığını göreceğiz. Şimdilik bunları tasavvurun ötesinde düşünmek zorunda kalıyoruz."

Bilim yol alıyor

Psişik olayların akıl almazlığına eğilmek sonucu, 19. yüzyıl bilimi ortaya çıktı. O zamanlar tutucu çevreler havada giden bir oku, meleklerin götürdüğüne inanıyorlardı, ya da düşen bir elmayı yere götüren kuvvetin de bunun benzeri bir şey olduğunu düşünüyorlardı. Oysa **Newton,** bütün bunları bir kenara atarak, çekim ve hareket yasalarını ortaya koydu. Newton'ın çekim denklemleri sonucunda, daha teleskopla görülmeden çok önce, Neptün gezegeni matematiksel olarak keşfedildi. Newton'ın **Galile**'den aldığı ve kendinden sonrakilere devrettiği bu düşünce ile, bilim birçok fizik olayının işlevini ortaya çıkardı.

Önce her kuvvet kendi başına bir ayrıklık kabul ediliyordu. Daha sonra evrenin tek bir yapının, farklı görüşleri olduğu ortaya çıkarıldı. Kuvvet alanlarının, ışığın, ısının, elektriğin ve manyetizmanın önceleri ayrı ayrı olgular olduğu sanılıyordu. Fakat önce, **Maxwell,** elektrik ve manyetik alanların birbirine eşit olduğunu kanıtladı ve elektromanyetik alan gücünü buldu.

Böylece Newton çekim kuvvetini, Maxwell de elektromanyetik kuvveti saptamış oldular. Bu buluş, ardından teknolojisini getirdi ve radyolar çalmaya başladı. Bu öylesine uçsuz bucaksız bir teknolojidir ki, köprülerin, gemilerin, fabrika ve demiryolunun bir çırpıda ortaya çıkmasına neden oldu. Artık bir teknik ve buna bağlı endüstriyel darbe başlamıştı. 19. yüzyılda baş döndürücü bu hızlanma sonucu, bilim adamları öyle bir yanılgıya düştüler ki, artık keşfedilecek her şey keşfedilmişti. Geriye sadece birkaç ayrıntı kalmıştı. Bilim son noktasına gelmişti. Evren kararlıydı ve bilim bitmişti.

Daha önce ölmüş olan Katie King'in maddeleşen bedeni. Medyum Florance Cook'un katıldığı bu celse, Sir William Crookes'un evinde gerçekleştirildi. Bir başka gözlemci de bilim adamı Dr. Cully idi. King'in üzerinde mücevherleri dahil, her ayrıntı olduğu gibi vardı. Crookes bunlardan birini inceledi. Ancak, medyumun yorgunluğu üzerine, görüntü ve takıları yine gözden silindiler. Bu tür celseler için, medyumluk yeteneği ve biraz da cesaret yeterlidir. Gerisinin, kendiliğinden geldiği belirtiliyor (sağda).

1920'li yılların ünlü Amerikalı medyumu Margery'nin (Mina Crandon) göbek çukurundan çıkan koyu renkli ektoplazma. Margery bu deneye Scientific American dergisinin düzenlediği ve bir bilimsel komitenin denetlediği celse dolayısıyla katılmıştı. Fotoğrafta ektoplazmik maddeyi bizzat kontrol eden bir bilim adamının eli görülüyor. Biyoloji insanda böyle bir madde olduğunu henüz saptamadı (altta).

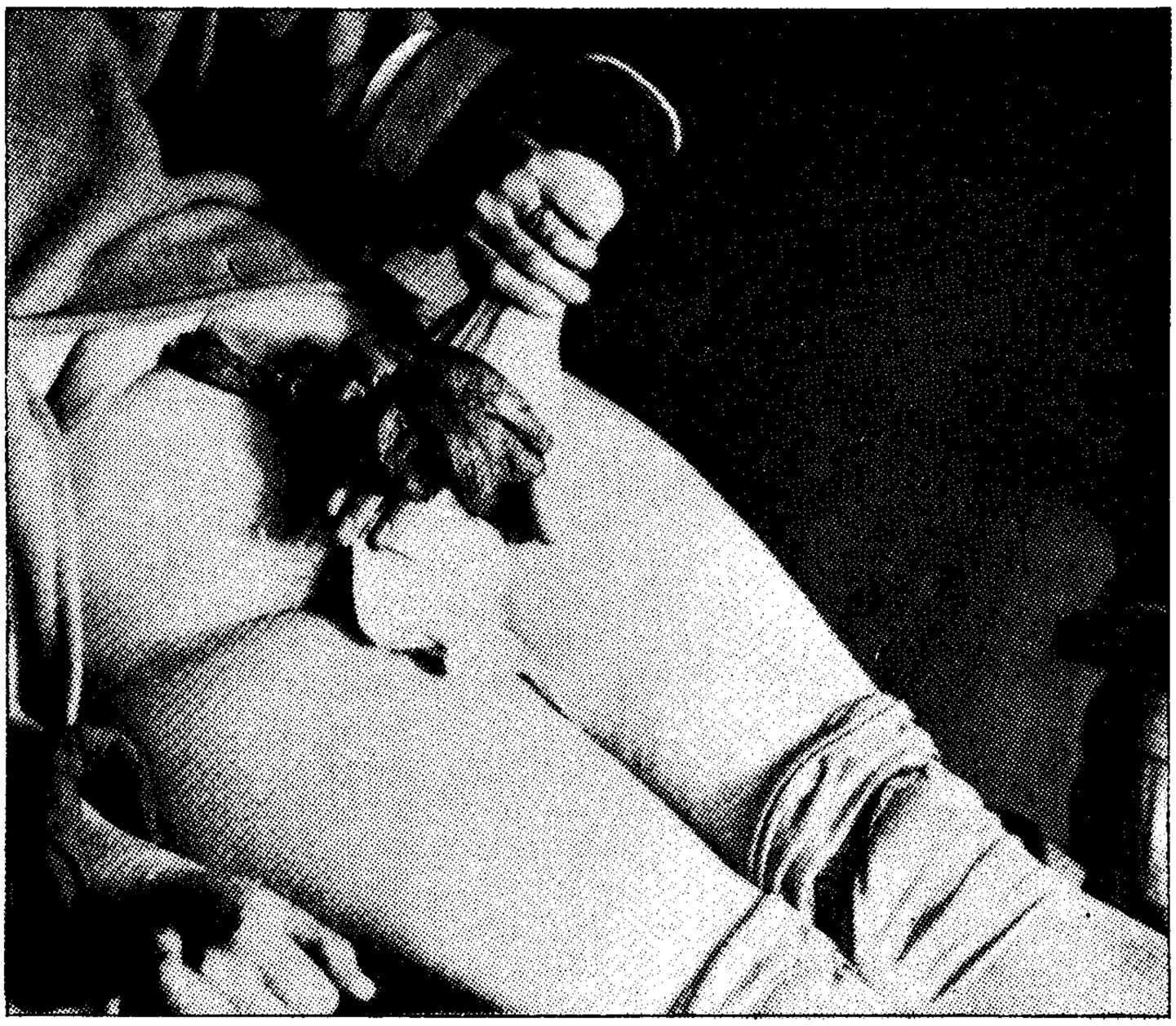

Madde sırlarını veriyor

Tam bu tıkanıklık sırasında uzay, zaman, kütle, atom, enerji ve benzeri olgular anlaşılmaya başlandı. Bilim adamları, atomları mekanik bir bilye ya da bilardo topundan oluşmuş gibi düşünmeye başladılar. Her atom kendi sınırları içinde, bir komşu atomla ilgiliydi ve hareket halinde elektronları ortak olarak kullanılabiliyordu. Atomların durum ve konumları iyice belirlenmişti.

Newton sonrasında evren yasaları genelleştirilmiş ve bütün yaradılışı kapsamıştı. Madde, uzayda koordinatlarla belirlenmiş, bir hız sınırı bulunan ve katı-sıvı-gaz gibi hallere dönüşebilen bir bilardo topları yumağıydı. Ama buna aynı zamanda "enerji" eşdeğerliği de tanındı. Madde, çok yoğun bir enerjiydi.

Enerji araştırılıyor

Ama enerjinin ne olduğu belli değildi. Düşünülemiyor, tanımlanamıyor, neye benzediği bile bilinemiyordu. Enerji madde görünümünde saklandığı gibi, aynı zamanda bu maddeye eklenebilen ve ondan eksiltilebilinen bir nicelik ve durumdu. Potansiyel enerji söz konusu olduğunda, elektrik, pil, ısı ya da buhar enerjisi olarak depo edilebiliyordu. İş enerjisi de bu enerjinin türlü durumlara dönüşmesinden, aynı olayın başka başka görünümlerinden ibaretti.

Canlılar dünyasında, bünyeleri içinde kimyasal yolla yaşam için enerji üretiliyordu. Karışık organik tepkimeler ile diri denen varlık hareket ediyordu. Bitkiler, hayvanlar ve insanlar bu enerjiyi türlü biçimlerde, bilinen

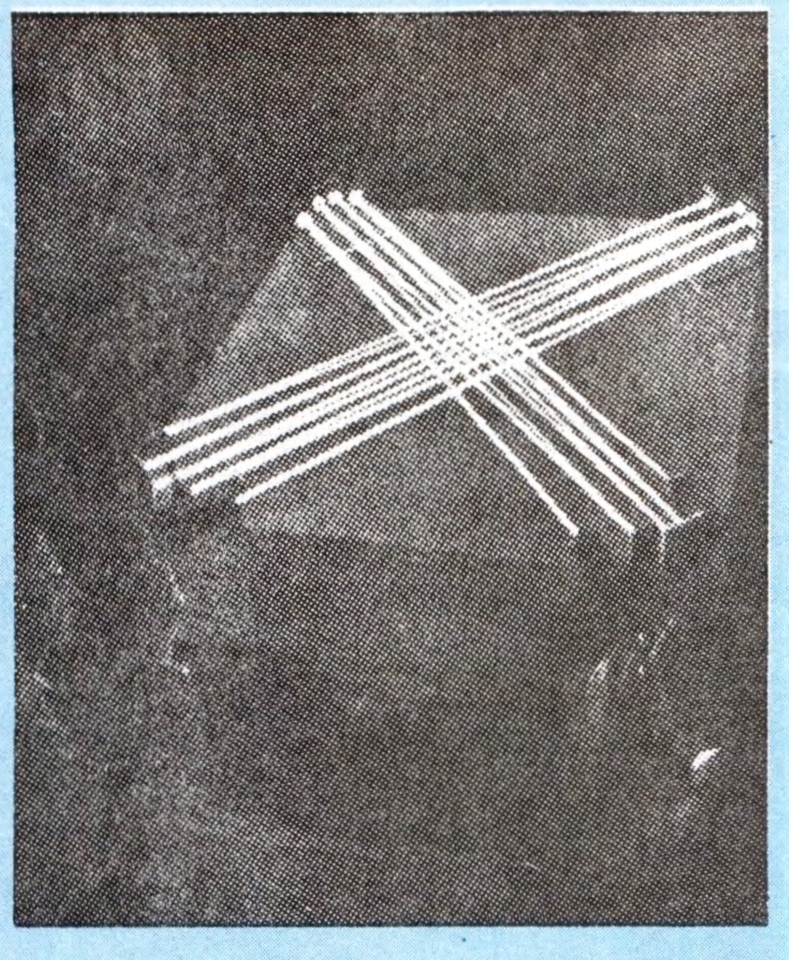

Atmosferin ötesi

Michelson ve Morley'in deneylerine konu olan düzenek: Cıva lambasıyla yapılan bu deney esirin varlığını kanıtlamak amacı ile ele alınmıştı (solda).

Işın demeti yansıtılarak hem dünyanın döndüğü yöne, hem de zıt yöne çevrildi. Ancak esir rüzgârına bu yöntemle rastlanılmadı (altta).

Viktorya Dönemi fizikçilerinin temel inançlarında yer alan "esir" (atmosferin ötesinde uzayı dolduran madde), kanıtlanmadan var kabul ediliyordu. Bunlardan ikisi de Amerikalı fizikçiler olan **A. A. Michelson** ve **E. W. Morley** ikilisidir. Esirin varlığını ortaya koyacak bir deney yapmayı kararlaştırdılar. 1887'de yapılan deney ışığın bir dalga olup, değişmez bir hızı bulunmasından sonra ancak ele alınabilmişti. Deneyin teorisi, Dünya'nın esir içinde belirli bir yönde, Güneş çevresindeki yörüngesinde saniyede 30 km hızla dönmesi üzerine kurulmuştu. Eğer Dünya, kuvvetli bir esir rüzgârı içinde dönüyorsa, bu esirin kanıtını gerçekleştirmeye elveriyor demekti. Çünkü bir gezegen yörüngesinde ilerlerken esir rüzgârını ardında bırakıyordu. Michelson ve Morley bu deneyi defalarca sınadılar. Biri dünyanın döndüğü yönde; diğeri tersi yönde olan iki çapraz ışık demeti, bir döner aynayla birbiri üzerine bindirildiğinde, girişim saçakları gösterilmelidir. Fakat bunu göremediler ve aynayı ne yana çevirirlerse çevirsinler, girişimi bulamadılar. Eğer biri esir içinde geciktirilmiş, diğeri esir rüzgârıyla karşılaşmayan bu iki ışık demeti arasına küçük bir zaman farkı girseydi, girişimi gösterebileceklerdi. Bu da esirin varlığını ortaya koyacaktı. Ancak bu deneyi her yerde yapmalarına rağmen, esirin varlığını bulamadılar. Girişimin olmaması için ya dünyanın hiç dönmemesi gerekiyordu ya da esirin olmaması... Bu deney Einstein'a ilham verdi ve ışığın hızının değişmez bir dayanak noktası olduğu fikri üzerinde kurulu ünlü teorisini ortaya koydu. Ancak bu deney, esir fikrine karşı tutulmamalıdır. Bazı bilim adamları da esir varsa, bu tür mekanik bir deneyle ortaya konamaz, diyorlar.

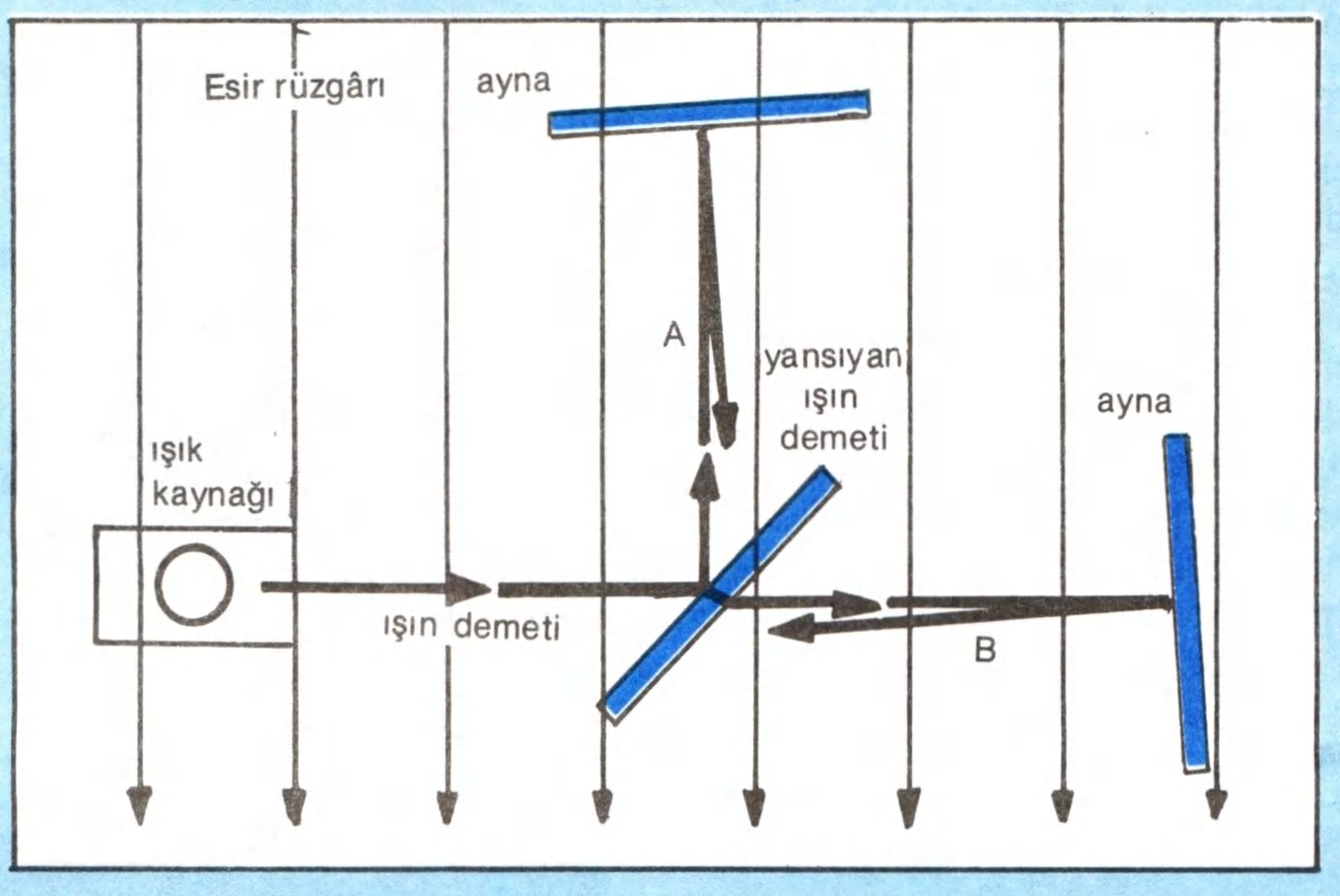

yollarda ve normalüstü yollarda kullanabiliyorlardı.

İnsan beyninin sırları

Ünlü fizyolog ve nörolog **Hughlings Jackson,** cesur ve öncü çalışmalarıyla beyinin zihinsel istemlerinin sinirler aracılığıyla organizmaya seslendiğini ortaya koydu. Zihin denilen o süper soyut olgu, beynin iki yarıküresi arasındaki uyum aracılığıyla sinir sistemini güdüyor ve beş duyu işlemeye başlıyordu.

Bu idrak mekanizması, birçok parapisikolojik olayda beş duyunun aracılığını gerektirmeksizin de başarılı oluyordu. Böylece beynin işlevleri çözümlendikçe, bilim adamının karşısına daha büyük bilinmeyenler dikildi. İnsan, beyninin sadece onda birini kullanabiliyor. Gerisi bir boşluktur ve kullanmaya kullanmaya körelen ya da uyuşan, fakat zaman zaman ortaya çıkan bazı normalötesi ruhsal hallerin sorumlusu olabiliyor.

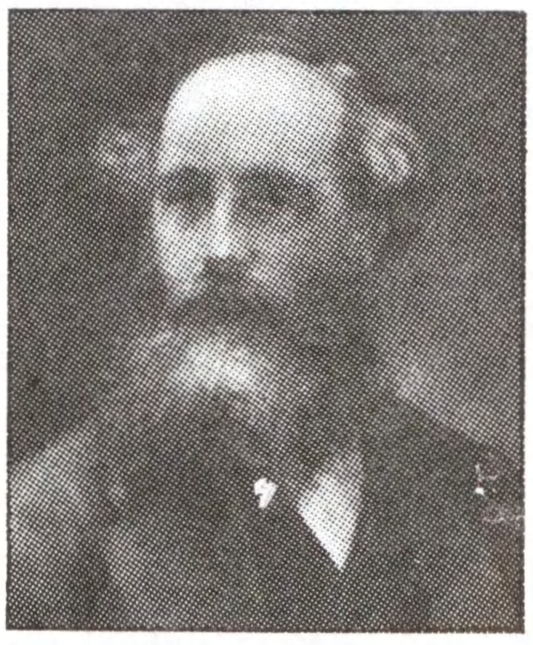

Başarılı fizikçi James Clerk Maxwell, elektromanyetik dalgaları buldu. Esir bu ışık dalgalarının yayılmasına destek olan ortam olarak düşünülüyor. Ancak, deneyler şimdilik esir denen bu dolgunun olmadığını gösterdi ve esir inancı terk edildi (üstte).

İki teori

Bununla ilgili iki büyük teori geliştirildi. Beynin sempatik sistem ve parasempatik sistem görevini üstlenmiş iki yarıküresi vardır. Birisi deneysel, pozitif ve mantıki olanı yapar, problemleri çözer, öğrenir ve ezberler. Diğeri ise tersine, sanatsal ve görsel olaylardan haz duyar. Mekanik ve katı değildir. Güzelliklerin hakkını verebilir. Takdir eder, lezzet alır. Özellikle uyanıkken paralel çalışan bu ikisi, uykuda yalnızca görsel merkezleri uyanık tutar. Belki de düşlerin kurgusu bu sinsi işleyişten geliyor.

İkinci teori, maddenin çok yoğun bir enerji olmasına bağlı olarak, enerjinin türlü biçimlerde açığa çıkabilmesi olayıdır. Diğer bir deyişle, bir masanın kendi kendine yürümesi, bir telepatik mesajın iletişimi, normalötesi türü açıklanamaz olaylar, bu enerjinin beyni de bir kumanda aleti gibi kullandığı biçiminde ikinci teoriyi oluşturuyor. Enerjinin insan bilinci içinde canlı bir güç olması

pekâlâ mümkündür. 19. yüzyılın bitiminde insanın zihinsel işlevlerini bu iki teoriye sığdırmak mümkündü.

Parapsikoloji tasnif ediliyor

19. yüzyıl sonunda, artık telepati, durugörü, psikokinezi, kehanet ve benzeri normalötesi duyular, o dönemin anlayışıyla hiç değilse tasnif edildi ve kanıtlar elde edildi. İnsan için olanaksız diye bir şey yoktu, her şeyin üstesinden geliyordu. Sadece ruhsal yeteneklerinden habersizdi. Elbette olup biteni şarlatanlık olarak gören inançsız ve önyargılı bir zümre de vardı. Fakat yeterince normaldışı olay da eksik olmuyordu.

Tekinsiz evler, apor olayları, özellikle ruh çağırma celseleri çok yaygındı. Bu celselerde, ölmüş birinin ruhu çağrılıyor, böylece öteki dünya ile iletişim kurulabiliyordu. Bu mesajların bazılarında tekrar tekrar doğdukları da bildiriliyordu. Medyum adı verilen hassas kişilerden, biyologların o güne kadar fark etmediği akıcı bir ektoplazma (Bkz. sayfa 448) maddesi çıkıyordu. Bazı görünmez varlıklar ise celseye katılanların eşyalarını harekete geçiriyorlardı. Bunlara karşı bilimin doyurucu bir açıklama yapması mümkün değildi. Üstelik, bir ruhçu açıklama da beklenmiyordu bilim adamlarından...

İngiltere'deki büyük sanayi devrimi sırasında (1851), Londra fabrikalarından birinin görüntüsü (en üstte).
Maddenin saydam ve geçirgen olduğunu X ışınları ortaya koydu. 1895 yılında W.C. Röntgen tarafından yapılan bu buluş, pek çok normalüstü olayı çözümledi. Oysa daha önce, insan vücudunun içini görmek bile normalüstü bir düşünce olarak kabul ediliyordu (üstte).

Laboratuvarlar ve fakülteler kuruluyor

Spiritualist düşünceden etkilenen skolastik ve mistik düşünce tarzı, ancak 1950'lerde parapsikoloji bilimine yakışır bilimsellikle ele alınmaya başlandı. Psişik olaylar, gelişmiş laboratuvar teknikleriyle sınandı. Özellikle telepati, durugörü, psikometri, kehânet ve psikokinezi parapsikolojinin tanımladığı bir içerik kazandı. **Joseph Bank Rhine**, ilk kez bir parapsikoloji laboratuvarı kurdu.

Kuzey Carolina'daki Duke Üniversitesi'nde ilk parapsikoloji fakültesinin temelleri oluşturuldu. Arşivlerde ne kadar ciddi normalötesi olay varsa, gelişen teknolojinin yöntemleriyle yeniden ele alındı. Böylece parapsikoloji konusundaki büyük ilerlemeler, bu ihmal edilmiş konuya saygınlık ve bilimsellik kazandırdı.

Ülkeler yarış halinde

Bugün çok sayıda parapsikoloji kürsüsü ve laboratuvarı, başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere birçok ülkede faaliyet halinde. Bu okulların öğrencileri var ve buralarda yeteneklerin doğallığının ötesinde, sonradan kazandırılması için de çaba sarf ediliyor. Böylelikle bu alanda büyük başarılar elde edilir. Üstelik Avrupa ülkeleri ile Sovyetleri Birliği aynı konuda modern bir yarışa girmiş durumdalar.

Her şey insan mutluluğu için

Mistik havanın, bilimin aydınlığıyla kasvetinin giderilmesi sonucu, 19. yüzyıla oranla büyük etaplar aşıldı. Birçok teori ve yöntem bulundu. Bilimsel yaklaşımlar, bu sayede parapsikolojiyi tedrici biçimde resmi bilim sınırları içine almaya başladı. Bugün tüm normalüstü olayları, bilim adamları inceliyor ve hurafelerden, abartmalardan onları soyutluyorlar.

Her şey beynin ya da öteki teoriye göre zihnin, insan mutluluğu olan içsel huzuru yaratmasına yönelik. Böylece insanın saklı kuvvetinin kontrollü kullanımına ve akıl hastalıkları gibi ruhsal sağlığının tedavisine yönelik amaçları var. Bunlara askeri amaçlar da katılabilir.

"Esir" maddesi aranıyor

1881'de iki Amerikalı fizikçi **Michelson** ve **Morley,** candan inandıkları "esir"in kanıtlanması için bilinen fizik deneylerini geliştirdiler. Din kitaplarının bildirdiği esir, bütün evreni dolduran akıcı ve nurlu ışıması olan bir dolgu maddesidir. Belirtildiğine göre, maddenin tüm ilkelerine destek olur.

Atom boşlukları dahil bütün uzayı dolduran bu akışkan cevher, eğer varsa, dünyanın esir içinde büzüştüğü dönme yönüne zıt yönde bir başka ışın demeti verildiğinde, her ikisinin de birbirine girişim yapmasıyla ortaya çıkacaktı. İki Amerikalı deneyci, bunu göremediler. Işın her yerde tek biçimdi ve evrenin ışıması birbiri içinde bir gişimi yapmıyordu. Yani evren elektromanyetik dalgaların yayılmasıydı. Önemli olan ışınlardı. Işınlara destek olan esir, bu yolla bulunamamıştı.

Bilim-psişik paralelliği

1895'te **W. K. Röntgen,** X ışınlarını buldu. Bir yıl sonra **A.H. Becquerel,** uranyum ve potasyumun film plakası üzerinde ışık izi bıraktığını keşfetti. Bu radyoaktivitenin ve "Zayıf Çekirdek Gücünün" bulunuşu demekti. **J. J. Thomson,** 1897'deki görkemli araştırmalarını sonuçlandırdığında, elektronu keşfetmişti.

Modern çağın savaş korkusunun izleri, bu Vietnam köyünün napalm bombalarıyla kavrulmasından sonraki panikte okunabiliyor. Sanayi devrimi, 20. yüzyıla savaş teknolojisini de getirdi. Geride acılar ve yetimler bıraktı. Belki de bütün dünya bu tehdidin altında patlamaya hazır bir barut fıçısı gibi bekliyor (altta).

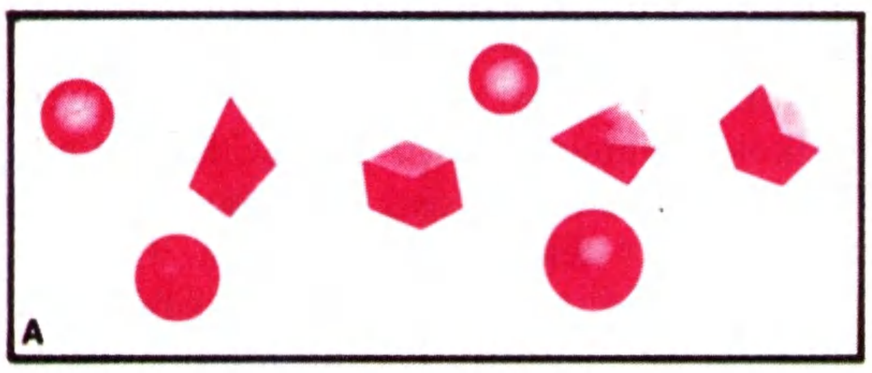

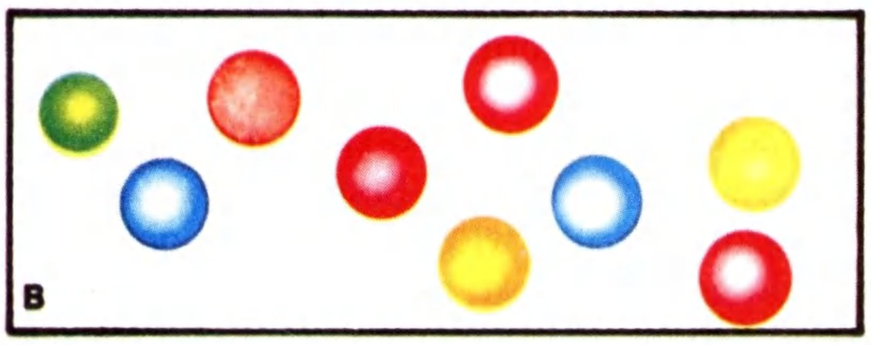

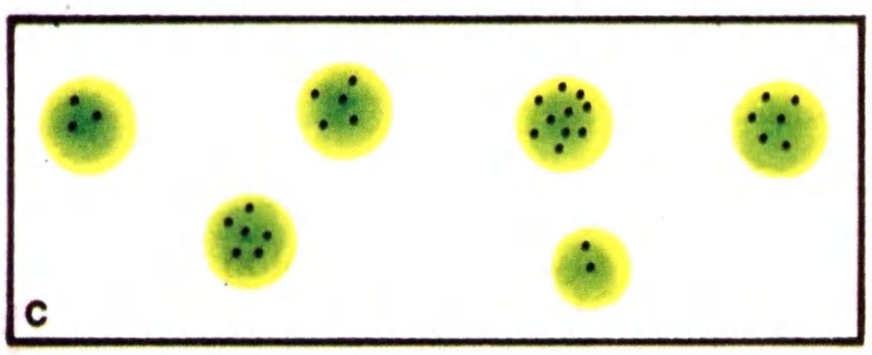

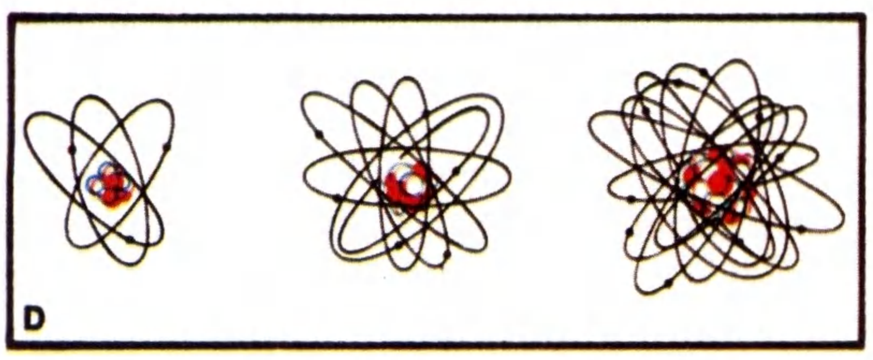

Atom fikrinin gelişimi: M.Ö. 400 yıllarının Antik Yunanlı düşünürü Democritus, atom düşüncesini solda birinci çizimdeki gibi tasarladı. Türlü elementlerin, türlü modelleri vardı (A). 1803 yılında John Dalton, atomların tek bir biçimde, fakat ayrı çapları olduğunu düşündü (B). Fakat daha sonra 1897'de J.J. Thomson'un elektronları bulmasıyla, bu niteliklerin nedeni açığa çıktı. Atom, üzerinde belli sayıda elektronları olan enerji yumaklarıydı (C). Rutherford ise elektonların birer yörüngeleri olduğunu ve çekirdeğin çevresinde dolandıklarını bularak asıl atom modelini ortaya koydu. Küçük bir çekirdekten yüz kat uzakta dolaşan elektronlardan oluşmuş atom modeli, daha sonra yörüngeler yerine bir elektron kabuğu getirdi ve şimdiki atom modeli ortaya çıkmış oldu (D).

Bilim-psişik paralelliği (devam)

Bunlar atomdan 1000 kez daha hafifti.

Böylece atomların yabancı olduğu dünyanın kapısı aralanmıştı. **Einstein** ilk makalelerini yazdığı sırada bu fizik genişlemeye başlamıştı. Böylece psişik alanda da bir paralellik oluştu. İlk darbeyi Freud ve Jung, psikolojinin psikiyatriye açılmasıyla başardılar. Yalnız bu iki benzer teoriyle, insan zihninin ve davranışlarının nedenleri bulundu. Bu arada kuantum fiziği gelişirken, psikoloji bilimi de kendini aşarak, parapsikolojinin kapılarına dayandı.

Anlamlı bir gelişme

Psişik olayların 20. yüzyıla genişlemesine bir şekilde girmesi başarıldı. Şimdi sırada yine bilim ile onun at başı gelişmesine tanık olunuluyor. Fizik bilimi giderek normalötesi olaylara daha somut yaklaşımlar ve açıklamalar getirmeye başladı. Fizik ile parapsikolojinin bu paralel evrimi çok anlamlıdır. İlerleyen teknolojiyle öyle bir an gelecek ki, soyut denilen tüm normalötesi olayları açıklayacak geniş kapsamlı fizik yasaları oluşturulacaktır. Bu kaçınılmaz bir paralelliktir. Çünkü bilim bir bütün olarak ilerlemektedir.

Şimdi Bilgisayar Çağıdır...

Beytur'a Gelin, PHILIPS Bilgisayarlarını Görün, Sorununuzu Çözün!

Hekim, eczacı veya avukatsınız.
Kartoteks sisteminiz başınıza dert.
Tasalanmayın.
Beytur size Philips Bilgisayarlarını sunuyor.
"Size Özel" programları, gerekli eğitimleri ve satış sonrası hizmetleriyle.
Beytur'a gelin, Philips bilgisayarlarını görün, sorununuzu çözün!

PHILIPS 2000 C Bilgisayar Sistemi Özellikleri

- Z 80-A Mikro İşlemci (4 MHz)
- 64 KB RAM Ana Bellek (320 KB'a yükseltilebilir)
- 32 KB Görüntü Belleği
- 2×640 KB (Formatlı) 5.1/4" Disket Birimi
- 10 MB Hard Disk Bağlama imkânı
- 9" Ekran 24×80 Karakter Görüntüleme Kapasitesi
- Hard Disk, Yazıcı, Veri İletişim ve Monitor Ara Birimleri imkânı (IEC/IEEE BUS)
- CP/M ve UCSD-P İşletim Sistemleri
- BASIC, FORTRAN, COBOL, PASCAL Programlama Dilleri Kullanma imkânı
- 8088 Mikro İşlemci imkânı ve bu Mikro İşlemci ile 512 KB'a kadar Ana Bellek imkânı
- 16 bite çıkartma imkânı.

** Türkiye'nin her tarafına 24 saatte yedek parça gönderebilme imkânı.*

** Bilgisayarınız için herhangi bir özel odaya ihtiyaç yoktur.*

Data Product Yazıcıları

Model 8010 :

Yazım hızı	: 180 Karakter/saniye
Satır uzunluğu	: 80 Kolon
Karakter/satır	: 10 Karakter/inç
İletişim hızı	: 300, 1200, 9600 baud
Ara birim	: RS 232 C Seri bağlantı
Metin düzenlemesi	: 80 kolon baskı genişliği.

Model 8020:

Yazım hızı	: 180 Karakter/saniye
Satır uzunluğu	: 132 Kolon
Karakter/satır	: 10 Karakter/inç
İletişim hızı	: 300, 1200, 9600 baud
Ara birim	: RS 232 C Seri bağlantı
Metin düzenlemesi	: 132 kolon baskı genişliği

BEYTUR

"Türkiye'de en yaygın satış sonrası hizmet teşkilatına sahip kuruluş."

BEYTUR
BİLGİSAYAR / İLETİŞİM SİSTEMLERİ SANAYİ ve TİCARET A.Ş.
Davutpaşa Cad. No: 115, Topkapı / İstanbul
Tel: 577 10 98; Teleks: 22328 Tert Tr.

KENDİNDEN ELEKTRONİK FLAŞLI

GOKO UF2

DÜNYANIN EN AKILLI MOTORLU FOTOĞRAF MAKİNASI... ÜSTELİK EN UCUZU.

- Enstantane ayarı yapmayacaksınız
- Diyafram ayarı yapmayacaksınız
- Metre ayarı yapmayacaksınız
- Filmi dahi çevirmeyeceksiniz

JAPON SANAYİİNİN HARİKASI

***universal focus**

* Yalnızca, düğmeye basarak fotoğraf çekeceksiniz.
Hiçbir bozuk fotoğraf olmayacak!
Her kare, hakkıyla kullanılacak!

* İddia ediyoruz: **GOKO UF-2** fotoğraf makinası,
dünyanın en akıllı fotoğraf makinasıdır.

* Bugüne kadar, eline fotoğraf makinası
almamış bir kişi;
hatta 5 yaşındaki bir çocuk bile,bu makina ile
fotoğraf çekebilir.

TÜRKİYE'NİN HER YERİNDEKİ FOTOĞRAFÇILARDAN, FOTOĞRAF MALZEMECİLERİNDEN VE KIRTASİYECİLERDEN PEŞİN YA DA TAKSİTLE ALABİLİRSİNİZ

BİNGÖR SANAYİİ VE TİCARET Hocapaşa Sok. Kervan İş Hanı Kat: 2 No: 202 Sirkeci - İSTANBUL Tel: 511 12 69